

Neizmaksāto algu dēļ streiko SIA «Wentwood» strādnieki

● Strādnieki pieraduši algu pelnīt smagā darbā, sievietes ikdienā cilā sešmetrīgus dēļus, taču nesūkstās. Šobrīd vairāk nekā 70 cilvēku ir neziņā par savu nākotni. Jautājumu par streika likumību izšķirs tiesa.

Kokapstrādes uzņēmuma SIA «Wentwood developments limited» strādnieki pagājušajā nedēļā neizmaksāto algu dēļ uzsāka streiku. Strādājošie uzskata, ka tikusi pārkāpta darba likumdošana, taču uzņēmuma vadība darbiniekiem pārmet nelikumīgu streika rīkošanu.

Ražotni apsargā bruņoti vīri

»Akarā ar nelikumīgu streika rīkošanu SIA «Wentwood developments limited» uzņēmumā, kurš neatbilst streiku likumā noteiktajam prasībām par streiku organizēšanu, pavēle nepieļaut streika dalībniekus no 2001. gada 15. februāra pulksten 12.00 pie savām darba vietām līdz atbilstoša tiesas lēmuma par streika likumību saņemšanai.

SIA «Wentwood developments limited» direktors Valērijs Medalkins.

Pavēle ar šādu tekstu jau ceturtdien bija lasāma pie uzņēmuma ieejas durvīm, jo streika rīkošana atbilstoši likumdošanai bija jāpiesaka 10 dienas iepriekš. Strādājošie

to nebija izdarījuši, tādēļ vairāk nekā 70 cilvēki netika ielaisti ražošanas cehos. SIA «Wentwood» ir viens no lielākajiem kokapstrādes uzņēmumiem Līvānu apkārtnē, un, lai gan tas atrodas Jersikas pagasta teritorijā, uzņēmumā strādā ap 140 cilvēku, galvenokārt līvānieši. Kā pastāstīja uzņēmumā strādājošie, līdz 2000. gada aprīlim algas maksātas aploksnēs, taču aizkavēšanās ar to izmaksām sākusies jau pagājušā gada maijā. Strādājošie nezināja arī to, vai par viņiem ir veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas dotu garantijas bezdarba gadījumā.

Piektdienas rītā pie uzņēmuma ieejas pulcējās vairāki desmiti streikojošo uzņēmuma darbinieku. Par kārtību gādāja apsardzes firmas «Pentano» vīri, kas, pildot uzņēmuma vadības pavēli, pistolēm pie sāniem apsargāja uzņēmuma cehus, kuros piektdien valdīja klusums, ražošana bija apstājusies. Strādnieki pauda sašutumu par to, ka uzņēmumā tiek aicināti pieteikties jauni darbinieki, kamēr esošie vēl nav saņēmuši nopelnīto darba algu un joprojām skaitās uzņēmuma

● SIA «Wentwood» direktors Valērijs Medalkins (no labās) ar streikojošajiem nekādās sarunās neielaidās. Viņš uzskata, ka streika situācija kādam esot izdevīga, jo tuvojās pašvaldību vēlēšanas. Foto: G.Kraukle

strādnieki.

Gaida algu par decembri

Kā pastāstīja viena no streikojošajām SIA «Wentwood» darbiniecēm Marina Vasiļeva, uzņēmuma vadība neesot ievērojusi darba likumdošanu arī citos gadījumos. — Atvaļinājumu mums nav, arī nekādas kompensācijas neesam saņēmuši. Septembrī strādājām 10-12 stundas dienā, taču nekur dokumentos tas nav fiksēts. Šobrīd nescam saņēmuši algu par decembri. Ceturtdien uzņēmuma vadība paziņoja, ka

visu, kas mums pienākas, jau esam saņēmuši, un varam būt brīvi. Darba vietā mūs neicelā.

20. janvārī notikusi sapulce, kuras laikā strādniekiem paziņots, ka turpmāk darbs tiks organizēts nevis trijās, bet gan divās maiņās. Jau no 1. janvāra tika ieviesta arī cita apmaksas sistēma, par ko strādnieki uzzināja tikai 20. janvārī, lai gan atbilstoši darba likumdošanai par izmaiņām līguma nosacījumos strādājošie būtu jābrīdina mēnesi iepriekš.

Turpinājums 4. lappusē.

Vēlēšanu komisiju, partiju un vēlētāju apvienību ievēribai

Laikraksta «Novadnieks» redakcija piedāvā publicēt avīzē deputātu kandidātu sarakstus, samaksājot tikai Ls 5,90 (ierēķināts PVN) par vienu sarakstu.

ĪSZIŅAS

Anatolijs Gorbunovs aicina uz tikšanos iedzīvotājus

Kā «Novadnieks» jau informēja, 22. februārī Preiļos darba vizītē ieradīsies satiksmes ministrs Anatolijs Gorbunovs. Šajā dienā pulksten 10.30 viņam paredzēta tikšanās ar pašvaldību vadītājiem Preiļu rajona padomē, bet pēc tam arī sarunas ar uzņēmējiem Preiļu novada domē. Ministrs tiksies ar SM pāraudzībā esošo uzņēmumu un iestāžu vadību un pārrunās problēmas.

No pulksten 14.30 līdz 15.30 Anatolijs Gorbunovs individuāli pieņems apmeklētājus Preiļu novada domē, atbildēs uz jautājumiem un uzklaussis problēmas.

Cer uz valsts finansējumu

Līvānu novada dome ir iesniegusi divus pieteikumus finansējuma saņemšanai no Valsts investīciju programmas 2002. gadā. Pašvaldība cer saņemt līdzekļus centralizētās siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas ceturrtās kārtas realizēšanai un Līvānu ģimnāzijas sporta zāles būvniecības pabeigšanai.

Folkloras balva — Annai Kārklei

Folkloras ansambļa «Ceiruleits» vadītājai Annai Kārklei piešķirta folkloras balva. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka, Anna Kārkle ir viena no diviem desmitiem apbalvoto, kas šo balvu saņem šogad. Diemžēl Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūta izsludinātajā atklātajā konkursā Lielās folkloras gada balvas piešķiršanai komisija neatrada piemērotu personu, kurai piešķirt galveno balvu.

Balvu pasniegšanas ceremonija paredzēta Rīgā 24. februārī Latviešu Biedrības nama lielajā zālē.

Valija Vaivode pretendē uz Latgales labākā kultūras darbinieka titulu

Līvānu novada kultūras centra vadītāja Valija Vaivode izvirzīta uz Latgales konkursu «Kultūras darbinieks 2001». Konkurss notiks 3. martā, to organizē Rēzeknes rajona un pilsētas kultūras darbinieki. Kā informēja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka, pašlaik Valija gan pati nopietni gatavojas konkursam, gan organizē atbalsta grupu. Kā prasa konkursa noteikumi, kultūras darbiniekam, kurš izvirzīts uz šo skati, jāgatavo mājas uzdevums, bet tā īstenošanai vajadzīgi palīgi.

Ansambļu skate Stabulniekos

Aizvadītās nedēļas nogalē Stabulnieku kultūras namā uz skati pulcējās rajona vokālie ansambļi. Vērtēšanas komisija, kuru vadīja rajona kora virsvadītājs, Daugavpils Pedagoģiskās universitātes mūzikas pasniedzējs Edgars Znūtiņš, par labākajiem atzina piecus ansambļus: no bērnu ansambļiem «Spurgaliņas» (Līvānu bērnu un jauniešu centrs, vadītāja Skaidrīte Bulmeistere), Preiļu sieviešu vokālo ansambli (vadītāja Karīna Santa Oša), Preiļu novada vīru ansambli (Alberts Vucāns), neatkarīgo vokālo grupu no Preiļiem (Ilze Rožinska), Sīļukalna pagasta vīriešu vokālo ansambli (Agnese Zepa).

Bez tam skatē piedalījās Sutru kultūras nama bērnu un sieviešu vokālie ansambļi (Romualds Kairāns), Preiļu Valsts ģimnāzijas jauktais (Ilze Rožinska), Stabulnieku kultūras nama jauktais (Solvita Erte), Upmalas pagasta sieviešu (Bonifācijs Lazdāns), Rožupes kultūras nama jauktais (Inga Kūkusiliņa), Sīļukalna pagasta sieviešu (Agnese Zepa) vokālais ansamblis.

Uzmanību, lasītāji!

26. februārī plkst. 11.00 redakcijā Preiļos, Aglonas ielā 1

«Novadnieka» lasītājus konsultēs zvērinātā advokāte LILIJA KALNIŅA.

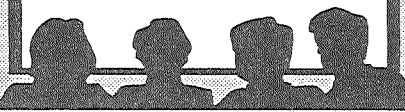
Līdzī jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts. Pieteikties pa tālr. 22154.

AIZIESIM UZ KINO DIVATĀ!

Bezmaksas kinobilete TAVAM DRAUGAM uz filmu

«Sestā diena»

(Trilleris)

Filmu demonstrē kinoteātri «Ezerzeme» (Preiļos, Raiņa bulv. 17)

23. februārī — 18.00; 20.00.
27. februārī — 18.00; 20.00.
28. februārī — 18.00; 20.00.

Uzrādot šo kuponu kinoteātra kasē, jūs pirkšiet tikai vienu ieejas bileti

NACIONĀLĀS ZINĀS

Kā gribu, tā daru

Saeimas frakcijas «Par cilvēktiesībām vienotā Latvijā» priekšsēdis Jānis Jūrkāns un viņa trīs biedri bija neoficiālā trīs dienu vizītē Maskavā, lai oficiāli tiktos ar visaugstākā līmeņa Krievijas Valsts domes, prezidenta administrācijas un valdības amatpersonām. Uz pusstundas ilgām sarunām pat piekritis Krievijas premjers Mihails Kasjanovs. Kamēr Latvijas Saeima un Ārlietu ministrija norobežojas no sarunu satura un uzsver, ka minēto delegāciju neviens nav pilnvarojis paust Latvijas viedokli, tikmēr jūrkāniešus Maskavā dēvēja par Latvijas parlamenta oficiālo delegāciju un visas tikšanās notika atbilstoši starptautiskā protokola prasībām.

Par auto novietošanu nevietā sodīs neklātienē

Saeima 15. februārī galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus likumā, kas paredz iespējas sodīt autovadītājus par stāvēšanas vai apstāšanās noteikumu pārkāpšanu bez viņu klātbūtnes. Ja vainīgais vadītājs sodu laikus nenomaksās, «parādu» nodos mašīnas īpašniekam. Kamēr sods netiks samaksāts, nebūs iespējams automašīnu reģistrēt, pārdod, šķērsot robežu un iziet tehnisko apskati. Sodis būs jāsamaksā desmit dienu laikā.

Grozījumi paredz arī transporta līdzekļa vadītāja pirmstermiņa veselības pārbaudi gadījumos, ja autovadītājs braucis alkohola, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu iespaidā, vai arī gadījumos, ja būs zināms, ka autovadītājs slimības dēļ lieto zāles, kas samazina koncentrēšanas spējas.

Pīpinās protestējot pret bedrēm

Pieprasot palielināt valsts finansējumu autoceļu uzturēšanai, vairākas sabiedriskās organizācijas rīt Rīgā rīko ielu braucieni. Visus vadītājus, kas nav mierā ar pašreizējo ceļu stāvokli, akcijas organizētāji aicina taurēt braucot garām plakātiem apkārtējai autobusam, kravnieku un tehniskās palīdzības mašīnu kolonnai. Kaut gan skaņu signālu lietošana bez īpašas vajadzības ir administratīvs pārkāpums, Latvijas Auto moto biedrības prezidents Juris Zvirbulis ir pārliecināts, ka nekādas «nekārtības» šoferu «sataurēšanās» neradīs un cer uz amatpersonu sapratni.

Protesta akcijas laikā piecas sabiedriskās organizācijas — LAMB, asociācija «Latvijas Auto», Autotirgotāju un Pasažieru autopārvadātāju asociācijas, kā arī Latvijas Juristu biedrība iecerējušas Ministru prezidentam Andrim Bērziņam nodot prasību — pilnīgi visu naudu, kas iekasēta degvielas nodoklī, atvēlēt ceļu uzturēšanai. J. Zvirbulis: «Mēs neprasām nekādu debessmannu, bet normālu dialogu. Ja valdība neņems mūs par pilnu, turpināsim cīņu ar visām demokrātiskā valstī atļautām cīņas metodēm».

Maizi Latvijā ēd mazāk

Kopējais maizes patēriņš valstī sarūk — pēdējo četru gadu laikā vidēji mēnesī katrs cilvēks apēdis gandrīz par 0,5 kg mazāk maizes un labības produktu nekā iepriekšējos gados. To lielākais maizes tirgus dalībnieks a/s «Hanzas maiznīca». Kurš vēl pagājušā gada nogalē veica plašu Latvijas maizes tirgus izpēti, skaidro ar citu produktu, galvenokārt augļu, ogu un gaļas produktu patēriņa pieaugumu. Samazinājies ir arī maizes cepēju skaits — pagājušā gada nogalē tirdzniecības vietās produkciju piedāvāja ap 100 maizes cepēju, kas ir gandrīz uz pusi mazāk nekā pirms trim gadiem. Patērētājs ir palielinājis prasības pret maizes svaigumu un kvalitāti un joprojām visvairāk pērk kviešu maizi. Palielinās pieprasījums pēc sagrieztas maizes, kuras apjoms pēdējo trīs gadu laikā ir trīskāršojies. Palielinās arī patērētāju vēlme iegādāties maizi, kas ir iepakota.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

22154, 21996 (zurnālistiem). Fakss 22305.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikraksta publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauc uz «Novadnieku» obligāti.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

PAŠVALDĪBĀS

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

Par izpildinstitūcijas darbinieku algām

Saskaņā ar atsevišķu pielikumu apstiprinātas rajona padomes izpildinstitūcijas darbinieku darba algu likmes 2001. gadam. Tās stāsies spēkā 2001. gada 1. aprīlī.

Rajona padomes priekšsēdētāja amatalgā mēnesī noteikta 420 latu apmērā, priekšsēdētāja vietnieka amatalgā — 168 latu, bet padomes izpildītorei 500 latu mēnesī (viņiem nav paredzētas nekādas piemaksas). Finanšu, ekonomikas un centralizētās grāmatvedības nodaļas vadītāja un galvenā grāmatvede saņems pa 270 latiem, attīstības plānošanas nodaļas vadītājs 250 latu mēnesī, sociālās aprūpes galvenais speciālists 175 latu. No 1. jūlija tiks palielinātas algas rajona padomes apkopējiem, sargiem un sētniekiem.

Galvenais speciālists pasažieru pārvadājumu jautājumos, civilās aizsardzības galvenais speciālists un ceļu (ielu) galvenais speciālists algas saņems no pasažieru pārvadājumu mērķdotācijām, no civilās aizsardzības līdzekļiem un atbilstoši rajona padomes 1998. gada 9. septembra lēmumam.

Par iestāžu un uzņēmumu vadītāju darba algām

Apstiprinātas rajona padomes iestāžu un uzņēmumu vadītāju darba algas likmes 2001. gadam. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktora algas likme — 200 latu, Salenieku pansionāta direktorei — 252 latu, Aglonas lauku slimnīcas direktoram — 252 latu, Preiļu vēstures direktoram 350 latu, Līvānu slimnīcas direktorei 309 latu un Līvānu poliklīnikas direk-

tori 100 latu (saskaņā ar rajona padomes 2000. gada 12. jūlija lēmumu).

Par iestāžu darbinieku štatu sarakstiem

Preiļu rajona padome apstiprināja padomes iestāžu darbinieku štatu sarakstus 2001. gadam. Tā Salenieku pansionāta darbinieku štatu sarakstā ir 47,3 darbinieku atalgojamās slodzes. Aglonas internātgimnāzijas štatu sarakstā — 63,5 slodzes, Rudzātu speciālajā internātskolā — 34,5 slodzes, rajona bērnu un jauniešu centrā — 6,25 slodzes, sporta klubā «Cerība» — 17 slodzes, Līvānu mākslas skolā — 6,75 slodzes, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā — 6 slodzes, vakarskolā — 1, bet tehniskās jaunrades centrā — 1,5 slodzes. Noteikts, ka rajona padomes izglītības pārvaldē būs četras atalgojamās slodzes.

Par mērķdotācijas sadali pedagogiem

Rajona padomē izskatīja arī jautājumu par mērķdotācijas no valsts budžeta Preiļu rajona izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksām sadali rajona izglītības iestādēm 2001. gadā. Izskatīta izglītības pārvaldes vadītāja A.Zagorska vēstule un nolemts, ka Preiļu rajona pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu, interešu izglītības iestāžu, profesionālās izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku darba samaksas sadali 2001. gadam veiks saskaņā ar izstrādāto pielikumu. Budžeta gada laikā apstiprinātās izdevumu tāmes drīkst mainīt saskaņā ar rajona padomes lēmumiem. Saskaņā ar pielikumu finansu nodaļas vadītājai B.Savickai uzdots

veikt grozījumus noteikumos par 2001. gada pamatbudžetu. Minētais lēmums ir spēkā līdz mācību gada beigām.

Par izmaiņām dotāciju sadales un licencēšanas komisijas nolikumā

Pieņemts lēmums, ka saskaņā ar pasažieru pārvadājumu paredzēto dotāciju samazinājumu 2001. gadam par 18 procentiem (tas saistīts ar akcīzes nodokļa neiekasēšanu), Preiļu rajona dotāciju sadales un licencēšanas komisijai paredzētos administrēšanas līdzekļus samazinās no 9 līdz 7 procentiem no kopējā gada finansējuma.

Par nerentablajiem autobusu maršrutiem

Nolemts kompensēt Jēkabpils rajona pašvaldības uzņēmumam «Jēkabpils autobusu parks» 3479,08 latu par zaudējumiem rajona nerentablajos autobusu maršrutos 2000. gada decembrī.

Apstiprināta rajona nerentablu autobusu maršrutu dotēšanai paredzēto līdzekļu izlietojuma tāme 95 tūkstošu latu apmērā, no kuras dotēšanai un jaunu autobusu iegādei paredzēti vairāk nekā 88 tūkstoši latu.

Par īpaši atbalstāmā reģiona attīstības programmu

Pamatojoties uz LR Ekonomikas ministrijas uzaicinājumu izstrādāt īpaši atbalstāmā reģiona teritorijas attīstības programmu, Preiļu rajona padome nolēma šādu programmu, ko izstrādājusi attīstības plānošanas nodaļa, apstiprināt. Līdz 15. februārim tā bija jāiesniedz Ekonomikas ministrijā.

Par trakumsērgu

Sakarā ar to, ka veikti visi profilaktiskie pasākumi un turpmākie saslimšanas uzliesmojumi nav konstatēti, izbeigta rajona padomes 13. decembra sēdes lēmuma «Par trakumsērgas profilaksi un likvidāciju Silajāņu pagastā» darbība. Izbeigta arī attiecīga lēmuma darbība Jersikas pagastā.

Bet sakarā ar to, ka konstatēta jenotsuņa saslimšana ar trakumsērgu, pieņemts lēmums, ka skartais punkts ir J.Lutinska māju teritorija Vārkavas pagasta Dolgij Borā. Saslimšanas ar trakumsērgu nelabvēlīgās zonas ir Vārkavas pagasta, Upmalas, Sutru, Preiļu, Aizkalnes un Pelēču pagasta teritorija.

Par privatizācijas fonda līdzekļu izlietošanas programmu

Padomes locekļi apstiprināja privatizācijas fonda līdzekļu izlietošanas programmu 2001. gadam. Šī gada 7. februārī privatizācijas fonda uzkrātie līdzekļi bija 1867 latu. Nolemts, ka uzņēmējdarbības atbalstam tiks tērēti 1100 latu, rezerves fondā būs 200 latu, privatizācijas fonda rīkotāja padomes atalgojums — 450 latu un vēl 117 latu — obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas.

Citi jautājumi

Padomes sēdē nolemts, ka pedagogu darba samaksas fonda sadalījumu kārtība paliks iepriekšējā.

Izskatīti un apstiprināti Preiļu rajona padomes inventarizācijas komisijas pamatlīdzekļu un materiālo vērtību inventarizācijas rezultāti.

Sagatavoja L.Kirillova

No pašvaldību sporta spēlēm atgriežas ar medaļām

Sestdien Latvijas pašvaldību sporta spēlēs, kas šogad notika Daugavpils rajonā, ar atzīstamiem panākumiem startēja arī mūsu rajona pašvaldību darbinieku komanda 13 cilvēku sastāvā galvenokārt no Preiļu un Līvānu novada pašvaldībām.

Sacensībās kopumā piedalījās 22 komandas no visas Latvijas, to skaitā arī Latvijas Pašvaldību savienības un Pašvaldību lietu pārvaldes komanda. Sacīkšu dalībnieki sacentās 11 sporta veidos: dam-

bretē, šahā, novusā, basketbola metienos, šautriņu mešanā, zemledus maksšķeršanā, sacensībās uz veloergometra (trenažieris ar regulējamu slodzi), rajonu padomju priekšsēdētāju trīscīņā, rajona padomju izpildītorešu trīscīņā, hokeja ripas mešanā par vērtiem, kā arī pagastu un pilsetu priekšsēdētāju stafetē.

Preiļu rajona komanda startēja visās piedāvātajās sporta disciplīnās. Mūsējie īpaši izcēlās zemledus maksšķeršanā, kur pirmo reizi starp kungiem startēja arī sievietes — Līvānu novada domes sporta ma-

su pasākumu koordinatore Māriete Vilcāne, iegūstot 8. vietu. Spriežot pēc gūtajiem rezultātiem, mūsu rajona pašvaldību pārstāvjiem spēcīgāks ir intelektuālais potenciāls. Dambretē komandu vērtējuma mūsējie ieguva 2. vietu, īpaši labus rezultātus uzrādīja Ilmārs Visockis un Dzintra Šmukste, kļūstot par Latvijas čempioni dambretē savu kolēģu — pašvaldību darbinieku konkurencē.

Kopvērtējumā arī šahā Preiļu rajona komanda ieguva atzīstamu rezultātu — 8. vietu. Līvānu novada domes vadīt-

tājs Visvaldis Gercāns izcīnīja 3. vietu šahā. Čempiones godā iekļuva arī Māriete Vilcāne, pašvaldību sporta spēlēs iegūstot 1. vietu hokeja ripas mešanā par vērtiem. Sacensības norisinājās Daugavpils rajona Špoģu vidusskolā un Višķu tehnikumā, bet uz sviņģo noslēguma pasākumu pašvaldību pārstāvji pulcējās Daugavpils Latviešu biedrības namā. Uzvarētājiem tika dāvanas, medaļas un kausi, bet visiem dalībniekiem — lieliska atpūta un iespēja satikties ar kolēģiem.

G.Kraukle

TREŠDIENAS INTERVIJA

Es gribētu ģerānijas uz palodzēm

Inese Kursīte strādā Preiļu novada domē un ir speciāliste, kas atbild par ārējām attiecībām, par ārzemju kontaktiem, ir projektu vadītāja sadarbībai ar ārvalstīm. Vienlaicīgi darbojas kādā Lielbritānijas finansētā projektā, kas saistīts ar nabadzības un sociālās izslēgtības mazināšanu. Inesi ar mobilā telefona starpniecību var sameklēt dažādās tālās vietās, jo, kā viņa pati saka, «mans darbs drīzāk ir saistīts ar virtuālām attiecībām. Es uzturu sakarus ar elektroniskā pasta, faksa vai telefona starpniecību, un tas nav obligāti jādara no pilsētas domes.»

— Vēl pirms tikšanās ar jums domāju, ka intervijas virsrakstā derētu izmantot vārdu «satelīts». Tas ir piemērots jūsu būtībai, cilvēkam, kas uztver ļoti tālus ārpuspasaules signālus, akumulē tos un pārvērš enerģijā, ar kuras palīdzību pasaule ienāk mūsu mazajā pilsētā, mūsu rajonā.

— Cilvēki par mani ir teikuši, ka esmu dīva un esmu avantūriste. Es ļoti negribu būt ne viena, ne otra. Dzīvē tā sanāk, ka man priekšā nāk darbi, un tie ir jāpaveic, jo citas izvēles nav. Pēdējo gadu laikā ne reizes tā nav bijis, ka varētu teikt, jā, šis pavērsiens, šī darbošanās ir mana izvēle. Man vienmēr ir bijis jādara tas, ko liktenis nolīcis priekšā. Jā, šajos gados nav nācies sēdēt uz vietas. Katru dienu esmu gatava savākt minimālo «džentlmeņa komplektu», tas ir, — ceļasomu, un nākošajā rītā būt jau citā pilsētā Latvijā vai arī citā valstī.

— Sakiet, kādas pasakas jums bērniņā bija vismīlākās?

— Pirmā, ko apzināti atceros, ir velsiešu, īru, skotu un angļu pasaku grāmata. Tagad, kad es braucu uz šīm valstīm, mēģinu atcerēties, kā sauc to pasaku varoņus.

Manās bērniņas pasakās bija milži ar divainiem vārdiem, un viņi veica lielus varoņdarbus. Tur bija elfi, visādas mazas radībiņas, kas dzīvo mežā, gan labas, gan sliktas.

— Vai dzīvē ir tāpat kā pasakā? Kur ir elfi?

— Dzīvē nav kā pasakā. Bet elfi ir. Tie labie cilvēki, kas katram mums ir apkārt. Man dzīvē ļoti paveicies ar labiem cilvēkiem. Ir jau arī tādi cilvēki, kurus nevarētu raksturot ar vārdu — labs, bet par kuriem jāsaka — skolotājs ar lielo burtu, kas ir spējis kaut ko iemācīt, vai no kura tev ļauts iemācīties. Bet troļļi gan, man liekas, ir tikai pasakās. Dzīvē viņi nav sastopami.

— Kur Latvijā ir tā vieta, kur jums bērniņā lasījāt pasakas?

— Preiļos. Esmu dzimusi Līvānos un bērniņā dzīvoju arī Daugavpils rajonā, skolā sāku iet Rimicānos, bet visa turpmākā dzīve ir pagājusi Preiļos. Mana mam-

ma viena izaudzināja mani. Mātei bija ļoti augsta pienākuma apziņa. Mani viņa mācīja pildīt cilvēkiem dotos solījumus un pašlaik uz sevi.

Mācījos Preiļu 1. vidusskolā. Iemācījos ļoti daudzas lietas, — runāt, uzstāties, domāt, rakstīt un pakļaut to citu cilvēku novērtējumam. Līdz tam es biju ļoti aizvērtā meitene.

Tagad, no laika attāluma, es redzu, ka jau toreiz, skolā atsevišķi cilvēki bija ar Eiropas mēroga domāšanu. Latvijas Valsts universitātē studēju svešvalodas, bet faktiski angļu valoda priekš manis kļuva dzīva, kad sāku palīdzēt dibināt ārzemju kontaktus.

— Jūs skolas bērnu vidū bijāt ļoti iecienīta angļu valodas skolotāja.

— Kad man piedzima savs bērns, es sapratu, ka skolā vairāk nevaru strādāt. Manuprāt, būt skolotājai ir liela un svēta misija. Viņš uzņemas atbildību būt iesaistītam citu cilvēku dzīvē un liktenī. Kad cilvēks ir maziņš un aug, viņš no pieaugušajiem mācās un pārņem ļoti daudzas lietas. Tam jābūt gatavam. Man pēkšņi atklājās, ka visi mani skolēni patiešībā ir bijuši bērni, mazi un neaizsargāti cilvēciņi. Es gan varu teikt, ka mēģināju darīt visu, cik manos spēkos, lai arī saviem skolnieciņiem ieliktu to maizīti rokās, kas dzīvē var noderēt, uz kā var atsperties. Skolā par angļu valodas skolotāju es nostrādāju piecus gadus.

— Viens no nākamajiem tēliem, kā es jūs atceros, ir šāds, — jūs katru dienu staigājat ar ratniem, mīļi un daudz kaut ko stāstīdama ķiparam, kam degutelis tikko pāri ratīņu malai.

— Ķipars tagad prot smuki atbildēt pa telefonu «En vī joo centrs» (Nevalstisko organizāciju centrs, NVO, red.). Es viņam mācu vadīt automašīnu, viņš prot darboties ar datoru. Viņam ir seši gadi un viņu sauc Mareks. Vienīgā lieta, ko es sev varētu pārņemt, ir tā, ka man viņam nav pietiekoši daudz laika. Manu dēlu palīdz audzināt abas vecmāmiņas Monika un Bronislava un vectētiņš Jāzeps. Puika aug. Vēl pirms diviem mēnešiem viņš mani pārsteidza ar paziņojumu, zini, mamma, es vēl nesaprotu, kas ir labi un kas ir slikti. Man tas ir jāmācās. Bet tagad uz manu jautājumu, bērniņ, kā tu domā, kas cilvēka dzīvē ir galvenais, viņš atbildēja, — darbs un bērni.

— Ja kāds jūs palūgtu pašai sevi raksturot no malas, ko jūs par sevi teiktu? Kāda esat?

— Kāda esmu? Esmu sapratusi, ka bērniņa patiešām beigusies. Ka pieaugušo cilvēku dzīvei ir pavisam citi noteikumi. Ka par katru soli un katru vārdu jānes simtprocentīga atbildība. Ka savas sirds-

INESE KURSĪTE ir speciāliste, kas palīdz varas un sabiedriskajām organizācijām veidot un nodibināt kontaktus ar ārzemju partneriem. Šajā darbā bez spožas erudīcijas īsti lietā ir Inesei piemītošais personības valdzinājums un šarms. Viņas personiskais ieguldījums, strādājot rajona un Preiļu labā, ir augstu vērtējams. Inese vienlaikus ir teicama speciāliste projektu gatavošanā. Pēc Ineses Kursītes iniciatīvas rajonā

sākās nevalstisko organizāciju attīstība. Viņa lieliski pārvalda angļu valodu un tiek aicināta par tulku, uzņemot ārzemnieku delegācijas, vai arī vietējiem darbiniekiem dodoties vizītēs uz ārvalstīm. Tie, kas ar Inesi strādājuši kopā, raksturo viņu kā daudzšķautņainu personību. Bet paši tuvākie cilvēki, ko viņa pielaiž tuvāk savai dvēselei, zina arī to, ka šī dvēselīte ir aizlauzta, ka viņa pazīst sāpes.

● Kādā savā mūža posmā es otrreiz esmu saņēmusi dzīvību kā dāvanu, un tagad man ir tāda sajūta, ka parāds ir jāatdod ar to, ko es daru un kā es daru. Katram cilvēkam ir sava misija un jāsaprot, kāda tā ir.

apziņas un cilvēku priekšā jāatbild par to, ko dari un jānovērtē sekas. Ka jāplāno un jāsasniedz mērķi, ka daudz un smagi jāstrādā.

Ko esmu sasniegusi? Viens no maniem darba devējiem (pēc 1. vidusskolā skolotājas darbā aizvadītajiem gadiem Inese strādāja par projektu vadītāju rajona padomē, red.) mani ievirzīja tādā pienākumu lokā, ka man bija jāapgūst pilnīgi jauna lieta — projekti. Tā ir ļoti īpatnēja darba un dzīves vide, un stils. Esmu iemācījusies domāt atbilstoši projektu kritērijiem. Man nav problēmu. Kaut gan — man viņas ir, bet es tām pieeju, kā to prasa projektu vide.

— Atgriezīsimies atpakaļ pie tā, ko jūsu dēls sauc par «en vī joo». Mūsu rajonā un Preiļu pilsētā, pieminot NVO, katrs cilvēks, šeit es domāju tos, kas organizē un piedalās kaut kādās kultūras, izglītības, sociālās dzīves norisēs, politikas aktivitātēs un tamlīdzīgi, nevalstiskās organizācijas saista ar jūsu vārdu. NVO sauc par trešo sektoru. Tās ir visās demokrātiskās valstīs. Kāda ir to loma sabiedrībā?

— Tas bija deviņdesmito gadu vidus. Mēs, vairāki cilvēki sanācām kopā un spriedām, ka kaut kā pietrūkst. Pašvaldības institūcijas dara savu, prese savu, privātais sektors savu, bet daļai no sabiedrības neizmantota paliek ļoti pozī-

tīva enerģija, ko varētu lietot citu cilvēku labā. Mēs nolēmām izveidot koordinācijas grupu, kurā iesaistījās gan jauni cilvēki, gan cilvēki ar ilgstošu sabiedriskā darba pieredzi. Tā bija nejauša apstākļu sakritība, ka tajā laikā veidojās ļoti labi kontakti ar Nīderlandi. Mēs aicinājām cilvēkus uz šejieni, stāstījām, kas mēs esam, meklējām kopēju valodu. Tas bija aizsākums pirmajam lielākajam projektam, ko tagad pazīstam kā sabiedrisko organizāciju — Sociālās un psiholoģiskās palīdzības centru «Mūsmājas».

Tagad rajonā pastāv daudzas sabiedriskās organizācijas, kuru darbošanās vairs komentārus neprasa. Tās ir izveidojušās, ieņēmušas savu vietu sabiedrības dzīvē: Preiļu Sieviešu klubs, Preiļu ekozemnieku biedrība, «Baltā māja», Norden un citas. Pārsvārā sabiedriskajās organizācijās bez apmaksas strādā brīvprātīgie darbinieki. Nevalstiskās organizācijas ir veids, ar kuru starpniecību sabiedrība vai atsevišķi tās locekļi liek valstij sevi uzklaut.

Kā NVO spēj piesaistīt līdzekļus? Protams, ar projektiem. Tie var būt vienkārši, kā, piemēram, kāds sarīkojums, kad līdzekļus gūst no vietējās pašvaldības, vai arī finansu ziņā ietilpīgs projekts, teiksim, sieviešu izglītības centra izveide Preiļos. Finansējumu var piesaistīt no vairākiem li-

mežiem — vietējā, nacionālā un starptautiskā. Ja Preiļus salīdzinām ar pārējo Latviju, tad jāatzīst, ka Preiļi ir unikāla situācijā. Šeit sabiedriskās organizācijas var piesaistīt finansējumu arī no vietējās pašvaldības. Preiļu dome reizi gadā lūdz iedzīvotāju interešu grupas vai oficiāli reģistrētas organizācijas iesniegt savus projektu priekšlikumus konkursam. Tie, kuri atbilst konkursa kritērijiem, saņem pašvaldības finansējumu. Preiļiem ir pozitīva un radoša aura, un, ja šeit kaut ko jaunu uzsāk, tas vienmēr izdodas. NVO atbalsta centra attīstībai līdzekļi tika iegūti no Eiropas savienības PHARE programmas, un tas bija pirmais Latgalē.

Visas NVO, iedzīvotāju grupas vai jebkurš individuāls cilvēks var izmantot to, kas pašlaik pieejams NVO atbalsta centrā, — telpas, tehnisko un komunikāciju aprīkojumu. Vismaz tā tam vajadzētu būt. To nosaka NVO atbalsta centra statūti. Tai vajadzētu būt vietai, kur katrs cilvēks var ieiet, pastrādāt, aprunāties ar kādu, lai izstāstītu savu vajadzību, saņemtu palīdzību un atbalstu un satiktu tādas pašus cilvēkus kā viņš. Tai vajadzēja kļūt ne tikai fiziskai, bet arī garīgi piesātinātai telpai. Apstākļi tam ir ārkārtīgi labvēlīgi.

Pēdējā laikā Sorosa fonds un Baltijas — Amerikas partnerattiecību programma, ko administrē Sorosa fonds, aktīvi aicina organizācijas iesniegt projekta priekšlikumus ar plašām iespējām piesaistīt finansējumu. Diemžēl pēdējā laikā nākas dzirdēt, ka no Latgales ir tik maz pieteikumu un no Preiļiem — pavisam maz. Domāju, ka NVO centrā šai informācijai ir jābūt pieejamai.

Ko nozīmē rakstīt projektus? Tam ir vajadzīgas specifiskas zināšanas un jāpārzina specifiska rutīna, jāpārzina projektu valoda. Tas ir kā zirgu iejāt. Tev ir jāizjūt potenciālā finansētāja intereses, raksturs, jārunā ar viņu, jāatrod cilvēki, kas ir ieinteresēti līdzdarboties.

Neesmu skaitījusi savus uzrakstītos projektus, bet visi, kuriem esmu pielikusi roku, ir bijuši veiksmīgi. Tie ir saņēmuši atbalstu.

— Inese, ko vēl jūs gribētu sasniegt?

— Es gribētu, lai man būtu ģimene. Lai es varētu būt mājās. Ilgu ilgu laiku. Lai uz palodzēm būtu ģerānijas. Lai es trīs reizes dienā vāritu ēdienus. Adītu zeķes. Šūtu vai lāpītu apģērbu. Rušīnātos puķu dobē. Ar vienu vārdu sakot, es gribētu savu dzīvi. Tas būtu izaicinājums sev pašai, jo tas ir tas, kā man šobrīd nav.

— Bet tā nebūtu tā Inese, ko mēs pazīstam.

— Es gribētu pamēģināt. Un ģerānijas uz palodzes.

L.Rancāne

INFORMĒJAM UN ATBILDAM

Taksometru vadītājiem patentmaksu nesamazina

Preiļu novada Preiļu pilsētas teritoriālās komitejas sēdē 15. februārī tika pieņemts lēmums atstāt spēkā līdzšinējo patentmaksu pilsētā reģistrētajiem taksometru vadītājiem 10 latu ap-

mērā. Taksometru šoferi bija griezušies novada domē ar lūgumu patentmaksu samazināt līdz 5 latiem mēnesī, jo uzskatīja, ka viņu ieņēmumi ir pārāk mazi, lai maksātu 10 latus.

Neizmaksāto algu dēļ streiko SIA «Wentwood» strādnieki

Sākums J. luppuse.

Daudzām strādājošo ģimenēm ir atslēgts telefons, krājas parādi par komunālajiem maksājumiem, neregulārās algu izmaksas dēļ. Piemēram, par oktobra alga daļēji izmaksāta tikai decembra beigās. Strādnieki uzskata, ka dialogs ar vadību nav noticis, jo saņemta tikai viena atbilde — ja nepatīk, meklējiet citu darbu.

— No darba prom iet nevēlamies, gribam tikai vienu — lai tiktu ievēroti darba līguma nosacījumi un regulāri maksātas darba algas, — skaidro strādnieki.

Nemot vērā iepriekšminēto, 13. februārī 75 strādājošie parakstīja uzņēmuma direktoram Valērijam Medalkinam adresētu rakstisku iesniegumu, kurā prasītu izmak-

sāt darba algu par decembri, pretējā gadījumā, sākot ar 14. februārī strādājošie atsakās veikt darba pienākumus. Taču cerēto algu izmaksu strādnieki nepanāca. Darba devēju pārstāvis atbildējis, ka algu bijis paredzēts izmaksāt piektdien, 16. februārī, taču tā, kā darbinieki nolēmuši streikot, nauda netiks izmaksāta.

Firmas vadības viedoklis

Diemžēl nevienu no uzņēmuma īpašniekiem «Novadniekam» satikt neizdevās. Pēc ilgākiem meklējumiem sastapām firmas direktoru Valēriju Medalkinu. Viņš situāciju komentēja sekojoši:

— Kokapstrādes uzņēmumiem Latvijā šobrīd neklājas viegli, SIA

«Wentwood» nav izņēmums. Gada beigās bija doma pat par ražošanas pārtraukšanu, taču ļoti ceru, ka smagākais jau ir aiz muguras, jo pašlaik ražošanas apjomus kāpinām. Domāju, ka pēc pāris mēnešiem algu problēma būtu atrisināta. Diemžēl, kompromisu rast ar strādniekiem neizdevās.

Ceturtdien notika sarunas ar uzņēmuma darbiniekiem, taču viņi atteicās atsākt darbu. Firma ir cietusi zaudējumus, nav nosūtītas vairākas kokmateriālu kravas uz Japānu, Kanādu un Ameriku. Tālāk jautājumu risināsim tiesas ceļā. Ar visiem strādājošajiem ir noslēgti darba līgumi, regulāri tiek maksāti visi nodokļi. Ceru, ka šonedēļ izmaksāsim algas strādājošajiem, kaut arī naudu firmai būs jāaizņemas.

Strādnieki: «Jūtamies kā baltie nēģeri»

Strādnieki uzskata, ka darba devēji par viņiem vienkārši nīrgājas, labi apzinoties, ka bezdarba apstākļos jaunus darbiniekus atrast nebūs grūti. Cilvēki tikuši iebiedēti, nācies dzirdēt pat tādas replikas, ka tiesas procesa gaitā strādniekiem nāksoties atdot pēdējos ietaupījumus, lai segtu nodarītos zaudējumus uzņēmumam. Savukārt kādā citā sapulcē it kā starp citu darba devēju pārstāvis izteicies, ka dikstāve uzņēmumam esot pat izdevīga, jo strādāt kļuvis nerentabli. Savukārt atvaļinājumi esot tikai augsti attīstītās valstīs strādājošo privilēģija, uz ko mūsējiem nav pat ko cerēt. Kā apgal-

voja viens no strādājošajiem, nekādu arodbiedrību savu interešu aizstāvībai mēs nevaram izveidot. Tiklīdz to darīsim, mūs atlaidīs no darba. Lūk, demokrātija! SIA «Wentwood» strādnieki griezušies Valsts darba inspekcijā un prokuratūrā. — Negribam, lai citos uzņēmumos strādājošie nokļūtu tādā situācijā, kā mēs.

G.Kraukle

Redakcijas piebilde. SIA «Wentwood developments limited» pēc VID Latgales reģionālās iestādes informācijas ir viens no lielākajiem valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājiem un viens no uzņēmumiem, kas 2000. g. radījis papildus darba vietas.

● POLITISKA REKLĀMA

● POLITISKA REKLĀMA

● POLITISKA REKLĀMA

LASĪTĀJI JAUTĀ

Jautājums. Man Preiļos ir dzīvoklis, bet es tajā nedzīvoju. Nedz izmantoju ūdeni, nedz atkritumu izvešanu, nedz arī kādus citus pakalpojumus. Bet man ir jāmaksā par visiem šiem pakalpojumiem. Kas man būtu jā dara, lai nevajadzētu maksāt par to, ko neizmantoju?

Uz lasītājas jautājumu Preiļu novada domes izpilddirektors Vilhelms Veļeckis paskaidroja:

— Šādos gadījumos tās pašvaldības, kur jūs dzīvojat, padomē vajag saņemt izziņu par to, ka jūs patiešām tur dzīvojat. Ar minēto izziņu jāgriežas Preiļu namu pārvaldē. Jums netiks aprēķināta maksa par ūdens izlietošanu un atkritumu izvešanu. Visi pārējie maksājumi būs jāveic.

Vilhelms Veļeckis arī informēja, ka izziņa jāiesniedz regulāri par katriem diviem mēnešiem. Taču, kā to paredz pastāvošā likumdošana, ja īrnieks dzīvokli nedzīvo ilgāk par sešiem mēnešiem, tas var tikt atsavināts. Tas gan neattiecas uz privatizētiem dzīvokļiem. Izziņas par pagaidu izrakstīšanos uz mācību laiku jāiesniedz arī studentiem un skolēniem, kas mācās citās pilsētās.

Vilhelms Veļeckis teica arī to, ka līdzīgi gadījumi, kad dzīvokļa īpašniekam pilsētā ir dzīvoklis, bet viņš pats dzīvo laukos, dara piesardzīgu. Nereti esot tā, ka draudzīgas pazišanās ceļā vajadzīgā izziņa no pagasta padomes gan dabūta, bet īrnieks tāpat izmanto pilsētas ūdenssaimniecības pakalpojumus. Tā teikt, uz silta ūdens vannu ierodas pilsētā ar visiem lauku radīņiem. Katrā gadījumā klāt nevar izstāvēt.

Sagatavoja L.Rancāne

Jautājums. Tuvojas pavasaris, drīz nāks slaucamas govīs. Atceros, ka bērnībā ēdu no pirmpiena gatavotus ļoti garšīgus ēdienus. Varbūt ir kādas receptes?

Klimpas. Pirmpienā iekul kviešu miltus, līdz izveidojas pašķidra mīkla, pievieno sāli, iemaisa un veido mazas klimpas, ko pasniedz piena zupā.

Sacepums ar speķi. 1 litrs pirmpiena, 1 glāze piena, 250 grami žāvēta speķa, kāposti, burkāni, kāļi, rāceņi, zaļumi, sāls, pipari.

Speķi sagriež kubiņos un apcep caurspīdīgu. Pirmpienu sajauc ar pienu, pieliek sāli, piparus, samaisa un pārlej speķim. Vārtus dārzeņus sagriež gabaliņos, ieliek dziļākā traukā, pārlej ar sacepto pirmpienu, uzkaisa zaļumus.

Pirmpiens cepeškrāsnī. 1 litrs pirmpiena, 1 litrs ūdens, sāls.

Pirmpienu atšķaida ar siltu ūdeni, pievieno sāli, samaisa un lej karstumizturīgā stikla traukā. Karsē cepeškrāsnī mērenā siltumā, līdz pirmpiens sarecējis. Ēd ar ievārijumu.

Pirmpienu var pievienot plātsmaizes vai pankūku mīklai, tad nevajag ne olu, ne taukvielu.

Sagatavoja L.Kirillova

Savienība "Latvijas ceļš" nekad nav vairījusies no atbildības un darba.

"Latvijas Ceļa" deputātu kandidātu sarakstā ir cilvēki, kuri Preiļu novadā ir visiem pazīstami. Kopējs darbs ar Jāni Šņepstu ļauj man viņu vērtēt kā atbildīgu un lietpratīgu cilvēku.

Jānis Šņepsts

MŪSU NOVADA IZAUGSMEI!

LATVIJAS CEĻŠ

VIEDOKĻI

Februāra kaislības ap Līvānu novada domi

Iedāvājam lasītājiem vēstules teksta pārstāstu, kā arī Līvānu novada domes priekšsēdētāja Visvalža Gercāna komentāru. Jāpiebilst, ka redakcijai autora vārds ir zināms, bet saskaņā ar likuma «Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem» 22. pantu «masu informācijas līdzeklis var nenorādīt informācijas avotu, ja persona, kas sniegusi informāciju, prasa, lai tās vārds netiktu norādīts informācijas līdzeklī, šī prasība redakcijai ir saistoša. Informācijas avots uzrādāms tikai pēc tiesas pieprasījuma». Neviens no 7 deputātu kandidātu sarakstiem, kas reģistrēti Līvānu novadā 2001. gada 11. marta vēlēšanām, nav atrodams vārds un uzvārds, ar kādu parakstīties minētās vēstules autors. Tādēļ redakcijai nav iemesla piekrist apgalvojumam, ka vēstules autors kandidē pašvaldību vēlēšanās Līvānu novada domē.

Redakcijas rīcībā nonākušajā vēstulē skarta uzņēmējdarbības tēma. Vēstules autors pārmet līdzšinējai Līvānu novada vadībai «svešinieku lobīsmu un vietējo interešu neievērošanu». Viņš uzsver, ka vietējiem veikalniekiem piederošo objektu skaits strauji samazinās, toties pieaug tādu veikal-

kalu skaits, kam īpašnieki meklējami Rīgā, Rēzeknē, Jēkabpilī un citās pilsētās. Kā piemērs minēta ēka Līvānos, Rīgas ielā 232, kuru tās tagadējiem saimniekiem nācies atpirkt no Jēkabpils veikalniekiem par piecreiz lielāku summu nekā tie bija samaksājuši, iegādājoties šo ēku no Līvānu pašvaldības. Autors atgādina arī topošo elektrostaciju, kuras saimnieki nav vis pašmāju uzņēmēji, kas savulaik sapņojuši par šīs ražotnes atjaunošanu, bet gan ienācēji no Zemgales.

Autors min arī pašvaldību pasūtījumus, piemēram, «kā zināms pēc V.Gercāna domām, ģimnāzijas sporta zāles pabeigšanai nepieciešami gandrīz 250 tūkstoši latu. Kad pēc remonta atklāja Līvānu ģimnāzijas veco sporta zāli, vietējie uzņēmēji novada domes priekšsēdētājam izteica priekšlikumu, ka šo jauno zāli varētu izbūvēt par būtiski mazāku cenu — 150-180 tūkstošiem latu (...). Tika pat nosaukti konkrēti uzņēmēji, kas šos darbus varētu veikt. Kādā bija pašvaldības vadītāja reakcija? Nekādu! Tā, it kā neviens neko nebūtu teicis».

Vēstulē tagadējai domei pārmesiti biežie pašvaldības pārstāvju ārzemju komandējumi, «kas no bu-

džeta prasa pietiekami ievērojamus līdzekļus». Autors šos braucienus sauc par ekskursijām par nodokļu maksātāju naudu, komandējumi, viņaprāt, būtu attaisnojami, ja to rezultātā tiktu nodibināti nopietni kontakti ar attiecīgās valsts uzņēmējiem vai arī tiktu reklamēti Līvānu novada ražojumi.

«Ko nu tur runāt par ārzemēm,» raksta autors, «ja pat gadījumā, kad vietējie uzņēmēji piedāvā par zemāku cenu, kā jau pašu novadā, piegādāt brūģi Līvānu ietvēm, pašvaldības vadītājs neizrāda ne mazāko interesi, kamēr ir gatavs atdot desmitus tūkstošus latu no ceļu un ielu fonda naudas Daugavpils vai Krustpils ceļu būves uzņēmumiem.

Kur tad vēl mūsu pašu uzņēmēju dalīšana «sirdij tuvajos» un «no sirds tālajos». Ik reizi, kad domē lēma par to vai citu atlaižu vai nodokļu parādu dzēšanu, tika cilāts arī jautājums — kāpēc vieniem uzņēmumiem atlaiž visu iespējamo, bet citiem ne santīma? Kā piemēru autors min SIA «RNS — D», kurai, pārņemot par SIA «RNS», parādi tikuši atlaisti. Kritiku izpelnījušas arī ikmēneša uzņēmēju tikšanās ar pašvaldības vadību, kas «drīz vien izvērtās par pašķidru izrūdi, kurā vairumā

Laikraksta «Novadnieks» redakcija saņēma parakstītu vēstuli, kurā tās autors iztirzājis virkni jautājumu, kas attiecas uz līdzšinējās Līvānu novada domes deputātu, bet galvenokārt tās priekšsēdētāja Visvalža Gercāna darbību.

gadījumu uzņēmēji no domes pārstāvjiem tā arī nespēja saņemt viennozīmīgas atbildes uz viņus interesējošiem jautājumiem.»

Plaši vēstulē izklāstīts autora viedoklis saistībā ar apkuri Līvānu pilsētā. Pirms diviem domes sasaukumiem deputāti virzīja ideju par vairāku nelielu katlumāju būvniecību Līvānu pilsētas mikrorajonos, kas dotu iespēju izmantot vietējo kurināmo. «Diemžēl jaunais domes sastāvs ar V.Gercānu priekšgalā šo plānu noraidīja un uzskatīja par labāku turpināt nodokļu maksātāju naudu, tātad mūsu naudu, caur neefektīvu, neekonomisku katlumāju izkūpināt debesīs». Ik gadus apkures sezonas nodrošināšanai tiek ņemts kredīts Valsts kasē, pēc autora domām, procentos vien nomaksājot vidēji 30-40 000 latu ik gadu. Vēstulē pausts sašutums par «absurdo centrālās katlumājas un centralizētās siltumapgādes rekonstrukcijas» projektu, kā dēļ pašvaldība ir «parādos līdz ausīm», bez tam ik pavasari iedzīvotāji spiesti samierināties ar pārkēpiem par siltumu, kas apkures tarifus sadārdzina vēl vairāk. Kā izeju autors min atgriešanos pie nelielo ar vietējo kurināmo darbināmu katlumāju ierīkošanas.

nas, novada iesaistīšanās Tirgotāju asociācijas konkursā «Labākais veikalnieks un krodziniēks 2000», pašvaldības īpašuma objektu privatizācija, tālmācības kursi «Biznesa plānošana brīvajam tirgum», apmācību programma biznesā «Izdari pirmo soli», nodokļu atlaides uzņēmumiem, kas atmaksā nodokļu parākus, daudzi atbalsta soļi a/s «Līvānu stikls» un citiem uzņēmumiem.

Apkure

Arī apkures jomā anonīmais autors ir veicis vairākus «atklājumus». Patiesībai neatbilst nedz apgalvojums par apkures sezonas beigās gaidāmo tarifu pārrēķinu, nedz izdomājums, ka «gan siltuma ražotāji, gan komunālo pakalpojumu sniedzēji iekasē aptuveni pusi, dažreiz pat mazāk no plānotā...», nedz stāstījums par kādu 8 gadus vecu plānu, ko jaunais domes sastāvs esot noraidījis. Dome arī nemaksā minētās augstās kredītprocentsummās.

Pašvaldībai ir skaidra siltumapgādes attīstības programma, kas pamatojas uz SIA «Strasa konsultanti» pētījumu. Pirmajā optimizācijas posmā tika veikta siltumenerģijas zudumu samazināšana, daļēji nomainot vecās siltumtrases un saīsinot liekos posmus; otrajā posmā patlaban tiek veikta daļēja pāreja uz apkuri ar koksnes atkritumiem, bet turpmāk plānota koģenerācijas stacijas uzstādīšana. Šī stacijas ražos gan siltumenerģiju, gan elektrību, ko varēs realizēt «Latvenergo» tīklā. Par elektroenerģiju iegūtie līdzekļi dos iespēju samazināt apkures pašizmaksu un nodrošināt karstā ūdens piegādi. Šādu attīstības ceļu patlaban izvēlas visas pašvaldības, kurās kā kurināmo iespējams izmantot gāzi. Autora piegādātā atteikšanās no centralizētās siltumapgādes ir pilnīgi nepamatota.

Lai nenotiktu siltumražotāja uzņēmuma apgrūtināšana ar vecajiem parādiem, dome ir veikusi agrākā pašvaldības uzņēmuma «Siltumtūkli» reorganizāciju divos jaunos uzņēmumos: SIA «Līvānu siltums» (ražo siltumenerģiju, nav parādsaistību) un bezpeļņas SIA «Siltumtūkli L» (veic tikai parādu piedziņu). Šī reorganizācija ir novērsusi draudus, ka parādu dēļ var tikt ierobežota siltuma ražošana.

Pašvaldība veic siltumapgādes optimizāciju saskaņā ar kompetentu uzņēmumu un speciālistu izstrādātām programmām, bet virspusējiem spriedumiem, kas izteikti laikrakstam adresētajā vēstulē, nav nekā kopīga ar vēlēšanas uzlabot stāvokli apkures jomā.

Anonīma autora mērķi ir citi, un lai lasītāji par tiem spriež paši. Ar cieņu Visvaldis Gercāns, Līvānu novada domes priekšsēdētājs

Materiālu publicēšanai sagatavoja G.Kraukle

Līvānu novada domes priekšsēdētāja Visvalža Gercāna komentārs saistībā ar laikrakstam adresēto vēstuli:

— Iepazīstoties ar anonīmā autora sacerējumiem par līdzšinējo novada domes un manu kā priekšsēdētāja darbu, pirmais, kas nāk prātā, ir pagājušās sestdienas «Novadniekā» žurnālistes L.Kirillovas komentārā rakstītais par divaino pēdējo nedēļu sakrītību — pēkšņi kā pēc burvju mājienu atklājušās ilggadējas neizdarības pašvaldības darbā. Nav saprotams tikai viens — vai gadījumā, ja minētie fakti atbilstu patiesībai, autora klusēšana nebūtu jāvērtē kā noziedzīga attiecībā pret saviem līdzpilsoņiem. Izrādās, ka Līvānu novadā ir bijis cilvēks, kas visu laiku vērojis rupjās domes kļūdas, bijis par tām informēts, taču nav cēlis trauksmi, bet pacietīgi gaidījis vairākus gadus, lai pilnīgi nejauši 2001. gada februāra beigās rajona laikraksta redakcijai iesniegtu gadu gaitā krājušās pārdomas.

Kaut arī redakcija korekti ir nolūsejusi autora vārdu, tomēr, lasot tālānā valodā rakstītos atklājumus, nav grūti atpazīt cilvēku, kuram agrāk nav sveša bijusi žurnālistika un galvenais — kurš piedalās Līvānu novada domes vēlēšanās. Un tad arī kļūst skaidra atbilde uz jautājumu par rakstu tapšanas iemeslu.

Autors nav kautrējies no apzinā-

tas faktu sagrozišanas un meliem. Nedomāju, ka laikraksta ierobežotā apjoma dēļ ir iespējams sīki atspēkot katru apmelojumu, taču centīšos to darīt uzskaitījuma veidā:

1. Domē šobrīd nevalda partiju koalīcija, bet labā sadarbībā strādā trijās pašvaldībās ievēlētie deputāti no 7 vēletāju apvienībām.

2. Pašvaldība nekad un nevienam nav traucējusi atjaunot Straumes HES, tai šis objekts nekad nav piederējis; būves un ēkas no valsts Privatizācijas aģentūras kā vienīgie pretendenti iegādājās SIA «Mežrozīte», taču tikpat labi to varēja izdarīt jebkurš.

3. Likumdošana pašvaldībai nedod nekādas iespējas ietekmēt tirdzniecību. Tikai pirms dažiem mēnešiem Saeima atļāva pašvaldībām ierobežot alkohola tirgošanu naktīs. Ne tirdzniecības atļaujas, ne citi saskaņojumi ar pašvaldībām veikalu atvēršanai nav nepieciešami.

4. Ēku Līvānos, Rīgas ielā 232 dome ir privatizējusi atklātā un godīgā procesā atbilstoši likumdošanai. Pretendentu loks ēkas iegādei netika ierobežots. Neviens privatizācijas gadījumā Līvānos nav ne mazākā pamata runāt par citu pašvaldību uzņēmēju lobēšanu.

5. Veicot remontus, pašvaldība pēdējos gados ir nodarbinājusi vai visas vietējās būvfirmas. Izņēmumi ir bijuši tikai gadījumos, kad vietējie uzņēmēji nav pretendējuši uz pasūtījumu (jaunā ar koksni kurināmā apkures katla piegāde un uzstādīšana; siltumtrašu rekon-

strukcija) vai cena un garantijas nav bijušas pieņemamas. Nebūtu pieļaujams slēgt līgumu par darbu izpildi ar vietējo uzņēmumu gadījumos, kad cena ir krietni augstāka nekā citu piedāvātā.

6. Nekad neesmu apgalvojis, ka Līvānu ģimnāzijas sporta zāles pabeigšanai nepieciešami 250 tūkstoši latu. Šādu skaitli ir aprēķinājuši būvprojekta autori, taču pilnīgi iespējams, ka cena var būt zemāka konkursa rezultātā. To apliecina arī juma remontdarbi, kuriem bija plānoti 30 000 latu, taču pēc konkursa izmaksas bija nepilni 20 000 latu. Autora piedāvātais variants ar vietējo uzņēmēju iesaistīšanu par Ls 150 — 180 tūkstošiem ir pilnīgi nereāls līdz brīdim, kad kāds būtu gatavs ieguldīt firmas līdzekļus, nezinot samaksas saņemšanas termiņus. Domei nav garantiju no valsts par līdzekļu piešķiršanu, un neviena vietējā firma nav izteikusi gatavību iesaldēt vismaz 150 tūkstošus latu uz nezināmi ilgu laiku.

7. Centieni uzdot vēlamo par esošo nav traucējuši autoram bez sirdsapziņas pārmetumiem maldināt lasītājus par Līvānu domes darbību ar ārvalstīm. Gandrīz visu domes speciālistu un vietējās sabiedrības pārstāvju ārzemju komandējumi ir bijuši apmaksāti no dažādiem ārvalstu fondiem. Izņēmums ir braucieni uz valsts svētkiem un citiem pasākumiem Lietuvā Ukmerģes pilsētā, kas attālumā ziņā ir tuvāk nekā Rīga. Lietuviešu draugi augstu ir novērtējuši mūsu «Ceiruleiša» un Rož-

upes vokālā ansambļa sniegumu, plānojam sadarbību arī citās jomās. Ārvalstu braucieniem mērķis lielākoties ir bijusi jaunu zināšanu iegūšana un pilnīgi absurdi ir prasīt no 25 Jaunsilavu, Rožupes un Līvānu pedagogiem, domes deputātiem, kas piedalījās Dānijas Demokrātijas fonda finansētajā braucienā un iepazīna Dānijas izglītības sistēmu, sociālās palīdzības struktūru un vietējo demokrātiju, lai šie cilvēki kādā no mācību iestādēm pēkšņi sāktu piedāvāt iegādāties Līvānu produkciju. Autora viedoklis ir tipisks tai sabiedrības daļai, kas uzskata, ka labklājība atnāks pati — bez jaunu zināšanu apguves.

8. Dome nav iegādājusies brūģi no Daugavpils un Krustpils uzņēmumiem.

9. Dome nav atlaidusi SIA «RNS» nodokļu parākus.

10. Neviena no ikmēneša sanāksmēm biznesa informācijas centra konferenču zālē nav notikusi kā domes pārstāvju parunāšanās ar uzņēmējiem — katrā no tikšanās reizēm ir organizētas valsts un citu institūciju speciālistu ierašanās (VID, UGD, VVC, Tirgotāju asociācija, Tirdzniecības un rūpniecības kamera, Latgales reģionālās attīstības aģentūra u.c.).

Par reālo atbalstu, ko Līvānu novada dome sniegusi uzņēmējiem, varētu sagatavot atsevišķu materiālu, taču to pietiekami labi apliecina biznesa informācijas centra darbība, biznesa konferenču zāles ierīkošana, pagājušā gada nogalē notikušās uzņēmēju die-

Subsīdiju pieteikumus par ziemājiem piņem līdz 1. martam

Zemniekiem, kuru laukos 2001. gada ražai iesēti vismaz 10 hektāri ziemāju vai eļļas augu, līdz 1. martam Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē jāiesniedz pieteikums subsīdiju saņemšanai un attiecīgie dokumenti, kā to prasa subsīdiju nolikums.

Subsīdiju pretendentiem līdz 1. martam ir jāiesniedz arī ziņas par saimniecību. Zemnieki, kas iesnieguši šo pieteikumu, martā vai aprīlī varēs saņemt subsīdijas par apsētajām ziemāju platībām — 10 Ls/ha.

G.Kraukle

PIEREDZE

Galēnos spiež rapša eļļu

Regīnas Čaunānes zemnieku saimniecībā «Liepas» (Galēni) jau otro gadu līdzās tradicionālajai lopkopības nozarei ir arī rapša audzēšana. Viņi ir pirmie, kas mūsu rajonā izmēģināja eļļas rapša audzēšanu. Pavasaris vairs nav tālu, tādēļ jautājam, ar kādām domām zemnieku saimniecība «Liepas» gatavojas sākt šo sezonu.

● Galēnu pagasta zemnieku saimniecībā «Liepas» jau otro gadu līdzās tradicionālajai lauksaimniecībai nodarbojas arī ar eļļas rapša audzēšanu. Saimniece Regīna Čaunāne stāsta, ka rapša audzēšanu plānots attīstīt — šogad saimniecībā uzstādīs savu kalti, kas atrisinās daudzas problēmas. Foto: M.Rukosjevs

— Zemnieka smagākā problēma visus šos gadus ir neziņa. Saimniekošanas sākuma gados varēja plānot — tik man būs bulļi, govju, bekonu, tik man būs naudas. Šobrīd, kad valstī ievēd tūkstošiem tonnu gaļas, mūsu zemnieka audzēto cūku nevienu vairs nevar. Patlaban gan cūkgaļas cena ir pieņemama, bet cik ilgi?

Turam 16 sivēnmātes, realizējam sivēnus. Savulaik audzējām daudz bekonu, tagad no tā esam atteikušies. Izaudzēto nav iespējams pārdot, jātur divas vai pat trīs nedēļas ilgāk — tad kā beko-

nu cūku pārdot vairs nav iespējams. Līdz ar to sanāk prāvi zaudējumi. Zemniekam tas ir ļoti sāpīgi, to esam izjutuši paši uz savas ādas. Šobrīd turam arī 13 slaucamas govīs, jo uz vienu nozari palūties ir riskanti. Tieši tādēļ sākam audzēt rapsi, ir iegādāta eļļas

spiede, kas dos iespēju izaudzēto rapsi pārstrādāt uz vietas saimniecībā. Arī apkārtnes zemniekiem piedāvājam spiedes pakalpojumus, pārstrādājam ne tikai rapsi, bet arī linsēklas.

Lai gan informācijas bija pietiekami un rapša audzēšana mums

pašiem šķita skaidra, tomēr pirmajā gadā nezināšanas dēļ piedzīvotajam prāvus zaudējumus. Preiļu rajonā esam vienīgie rapša audzētāji, tādēļ nebija pat kam padomu paprasīt. Smagākais, manuprāt, ir kaltēšana, jo visa kalšu saimniecība apkārtnē ir izputināta. Rapša sēkļa satur ap 40% eļļas, un tā ir jāizkaltē apmēram 2 — 4 stundu laikā pēc nokulšanas. Ja tas netiek izdarīts, rapsis strauji sāk pelēt, līdz ar to eļļai vairs nav kvalitātes, tā kļūst rūgta un ir izmantojama vienīgi lopbarībai, un arī tad — ierobežotā daudzumā. Rapsis jāizkaltē tā, lai mitrums nebūtu lielāks par 8 — 10%, taču mēs izkaltējam tikai līdz 16%. Diemžēl raža sāka pelēt un to nācās vienkārši iznīcināt.

2000. gada ražu nokulām un kaltējam Saunas pagastā, taču šī gada pavasarī esam paredzējuši nelielu kalti uzstādīt arī savā saimniecībā. Daļu kaltes izmaksu segs valsts, arī paši ņemsim kredītu. Kaltēšanas problēma pašreiz ir vissāpīgākā, ja to atrisināsim, būsim «zirgā».

2000. gada rapša ražu, apmēram 11 tonnas, pilnībā vēl neesam pārstrādājuši. Eļļu spiežam ar mehānisko nevis ūdens tvaika spiedi, tādēļ pēc izspiešanas 6-7 dienas eļļa ir jānostādina, lai nogulsnejas smalkie piemaisījumi. Šādi spiesta eļļa nesatur ūdens tvaikus, tā tiek uzskatīta par augstvērtīgāku nekā ar tvaika spiedi iegūtā. Eļļu spiežam pa nelielām porcijām. Kad produkcija iztirgotā, spiežam atkal. Spraukumus izbarojam govīm, tos arī pārdodam. Lopbarībā tiek izmantotas arī eļļas nogulsnes, īpaši vērtīgas tās ir kažokzvēru barošanai (iegūst spīdīgu un biezu akotu).

Rapša eļļu līdz šim nekur tālu neesam veduši, realizējam savā pagastā. Ar auksto metodi jeb mehāniski spiestā eļļa ilgāk glabājas (pat līdz pusgamam) un tajā saglabājas visi vērtīgie vitamīni. Rapša eļļu iesaka lietot cukura diabēta slimniekiem. To lieliski var izmantot cepšanai — eļļa neputo. Nākotnē plānojam eļļu realizēt fasētā veidā.

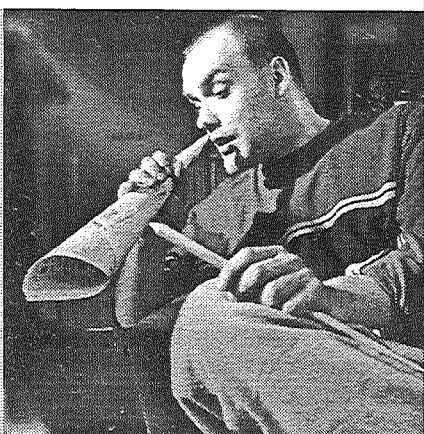
G.Kraukle

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

Krājbankas TelefonBanka

Banka aizņemtām cilvēkam

Tas nozīmē, ka komunālos maksājumus, tālruņa rēķinus un visas pārējās bankas operācijas Jūs varat veikt, neizejot no mājas. Informācija pa tālruni 7092020, mūsu mājas lapā www.krajbanka.lv vai arī tuvākajā Krājbankas filiālē.

LATVIJAS KRĀJBANKA

www.krajbanka.lv

Aglonas pagasta iedzīvotāji jautā saviem deputātiem

Kam pieder bijušais Aglonas pagasta nams?

Atbild Guntars Ratenieks:

— 1997. gada sākumā sarakarā ar to, ka Aglonas pagasta padomei bija liels parāds par Cirišu HES rekonstrukciju, bijušais pagasta nams tika atdots apmaiņā pret daļu no parāda, kas bija radies jau 1995. gadā. Vēlāk dažādu manipulāciju rezultātā vairākas firmas šo ēku ir atdevušas viena otrai. Pašlaik ēkā saimnieko firma «Vizet», kas to pārdevusi privātpersonai.

Kāpēc visu pagājušo vasaru Aglonas kultūras namā nenotika neviens diskotēka? Kas traucē jauniešu brīvā laika organizēšanu?

— Kultūras jautājumu komiteja ar šo problēmu nodar-

bojās. Bija saruna ar kultūras darba organizatoru un arī ar Aglonas vidusskolas audzēkņiem, kuri bija uzrakstījuši pretenziju vēstuli pagasta padomei. Lieta tāda, ka jaunieši diskotēku laikā nodarīja pārāk lielus materiālos zaudējumus pašvaldības īpašumam. Diemžēl mums nav citu telpu kā vien padomes administratīvā ēka, kur parasti diskotēkas arī notika.

Saplēstas žalūzijas, sadauzītas izlietnes, piemēslotas telpas, piedzērušies jaunieši — tie bija galvenie iemesli, kāpēc pārtrauca rīkot diskotēkas. Tika uzklauti visi viedokļi, saruna ar jauniešiem bija smaga. Atradām kompromisu, diskotēkas tika atjaunotas. Vienu brīdi bija nolīgta

privātpapsardze. Bet šobrīd ir panākta vienošanās ar jauniešiem, ka viņi paši gādās par kārtības nodrošināšanu sarīkojumu laikā.

Ko pagastā dara lauksaimniecības konsultants un kāpēc nepalīdz zemniekiem?

Atbild pagasta padomes priekšsēdētāja Helēna Streiķe:

— Kopš pagājušā gada vasaras beigām pagastā par lauksaimniecības konsultantu strādā Ārija Perševiča. Neesen viņa bija kurssu un drīzumā uzsāks darbu. Ceram, ka turpmāk zemniekiem pretenziju nebūs un viņi varēs saņemt visu nepieciešamo informāciju un arī padomus.

L.Kirillova

Par katoļu baznīcas kora svētkiem Aglonā

15. februārī Preiļu rajona padomē uz apspriedi pulcējās darba grupa, kura gatavo baznīcas kora svētkus.

Šī gada 2. jūnijā Aglonā notiks Latgalē vēl nebijis sarīkojums — katoļu baznīcas kora svētki «Nāc, svētais gars!». Šie svētki veltīti katoļu jaunatnes dziesmu svētku septiņdesmitgades atcerei.

Kā «Novadniekam» pastāstīja darba grupas locekle un Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Bro-

vacka, Vasarsvētku priekšvakarā uz Aglonu tiek aicināti ne tikai baznīcu kori, bet visi kolektīvi, kuri apguvuši piedāvāto repertuāru. Programā ir gan Mocarta darbi, gan mūsdienu latviešu autoru sacerējumi.

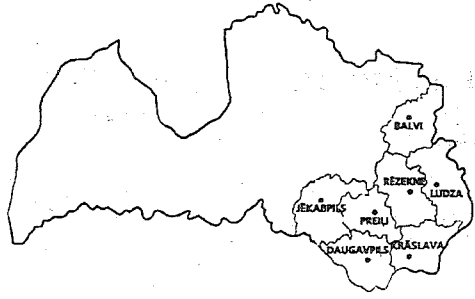
Darba grupas sēdē piedalījās Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, Aglonas bazilikas dekāns Jānis Stepinš, Aglonas bazilikas kora skolas direktore Ieva Lazdāne, kā arī citas ieinteresētās personas. Apstiprināts kora svētku nolikums. Plašā

sarīkojuma scenāriju gatavo dzejniece Anna Rancāne. Kora uzstāšanās pavadīs un svētkus kuplinās Nacionālo Bruņoto spēku pūtēju orķestris. Pašlaik vēl nav istas skaidrības ar svētku finansējumu. Daļu līdzekļu paredzējis Preiļu rajona padome, bet trūkstošo finansējuma daļu jāmeklē, pieaicinot sponsorus.

Informācijai! Koriem rakstiski jāpiesakās līdz šī gada 30. aprīlim. Adrese: Ievai Lazdānei, Cirišu ielā 8, Aglona, LV 5304.

L.Kirillova

KAIMINU RAJONOS

Kopā ar zviedriem veidos ģimeņu bērnu mājas

Tilžas internātskola saņēmusi vēstuli no draugiem Zviedrijā ar piedāvājumu veidot ģimeņu bērnu mājas. Pagasts atbalsta iesaistīšanos šādā projektā, jo daudzi skolas audzēkņi ir bāreņi, kam ir problēmas ar iekārtošanos pēc skolas beigšanas. Turpmākos kontaktus ar Zviedrijas kolēģiem uzturēs skola.

«Vaduguns»

● BALVU RAJONĀ

Pacienti noteica labākos ārstus

Ziemeļaustrumu reģionālā slimokase rīkoja pacientu aptauju, lai noskaidrotu, kā pacienti vērtē ģimenes ārstu darbu un lai noteiktu visatbilstošākos medikus. Balvu rajonā visaugstāk novērtētas sešas pediatres. Kā uzskata rajona padomes speciālisti, tik augsts pediatru novērtējums ir saprotams, jo vecāki par saviem bērniem izjūt daudz lielāku atbildību nekā paši par sevi.

Savukārt pieci ģimenes ārsti no pacientu puses nesaņēma pietiekamu novērtējumu. Pacientu anketās minēts, ka cilvēkiem nepatīk, ja ārsts nav laipns, iekļūst, ar viņu nevar izrunāties «no sirds». Pacienti negrib, ja, griežoties pie ārsta, jādomā, kāds viņam būs garstāvoklis.

Cilvēki izteikuši nepatiku arī par to, ka ārsts strādā vienā kabinetā ar māšīnu, kuras klātbūtnē slimnieki nevar atklāti izrunāties ar ārstu. Daudzus neapmierina iepriekšējais pieraksts, pacienti uz-

skata, ka palīdzība jāsniedz tad, kad esi ieradies pie ārsta. Pacienti aizrādījuši, ka dažu ārstu kabinetos nepatīk iekārtojums, nekārība, ka cilvēkus vērtē pēc naudas maka un «degumiem». Izteikta kritika par garajām rindām pie ārsta durvīm.

No pacientu ārstu vērtējuma atkarīgs tas, cik lielas piemaksas par pagājušā gada darbu katrs ģimenes ārsts saņems. Lai aprēķinātu piemaksu lielumu, tiek ņemti vērā vairāki kritēriji: pacientu profilaktiskās apskates, onkocitolo-

ģijas uztriepes, plaušu fluorogrāfija un bērnu profilaktiskās apskates, potēšanas kalendāra izpilde un pacientu novērtējums. Balvu rajonā divi ārsti nesaņēma piemaksas par kvalitāti. Bet atzinības rakstu par labu bērnu vakcināciju saņēma Rugāju doktorāta ģimenes ārste Valda Bērziņa.

Kas brauks uz Taivānu?

Balvu dome veica aptauju, lai uzzinātu, kuri jaunieši vēlētos pavadīt brīvdienas savu vienaudžu

ģimenēs Balvu sadraudzības pilsetā Taojuanā Taivānā. Uz šo priekšlikumu atsaucās 33 Balvu ģimnāzijas, amatniecības vidusskolas un Balvu vidusskolas audzēkņi.

Iespējams brauciens varētu notikt 2002. gada brīvdienās. Ja jauniešiem būs jādeputē, tad atteiksies no sadarbības ar tālo pašvaldību, tiks saskaņots grupu apmaiņas braucienu laiks, cilvēku skaits un finansējums.

«Vaduguns»

● LUDZAS RAJONĀ

Medniekiem nav pensijas vecuma

Vitālijs Kurda ir kaislīgs mednieks jau kopš bērnības. Viņa mednieka stāžs — 39 gadi. Teiksiet, ka tas nav nekā īpašs, bet šoreiz tā nav — savā ziņā Vitālijs ir unikāls. 1943. gadā, kad jauneklim bija tikai 16 gadu, mīnai sprāgstot, viņš zaudēja labo roku un smagi savainoja kāju. Bet gadu gaitā iestrādātas iemaņas, ka ar kreiso roku šauj tikpat trāpīgi kā ar labo. Bet traumētā kāja, kaut nelokās, netraucē izbrīst sniegu, stāvēt uz slēpēm.

— Medības ir daļa no manas dzīves, ar medībām saistās neapnikami skaisti mirkļi, kad, piemēram, pavasarī pirms saulrieta ūzirdi putnu kori. Tas ir azarts, tie ir draugi.

Pirmajā vietā ir putnu medības. Īpaši saista sloku medīšana, kad, gaidot putnus, rodas tāda sajūtu gamma, ka jūties kā meža daļa. Interesantas ir mežacūku medības no slēpņa, arī vilka medības, jo tas ir ļoti viltīgs un jūtīgs zvērs.

Pa visu laiku esmu nošāvis trīs vilkus, četrus — ievainojis, bet jāatzīst, ka piecu esmu arī no-

pūdelējis. Līdz septiņdesmitajiem gadiem vilku pie mums uzskatīja par meža sanitāru, tie savairojās. 80. gados sezonas laikā kolektīvs nošāva pat 6-7 vilkus. Sovhozā «Nirza» vilki bija iemanījušies apsaimniekot teļu ganāmpulku vasaras ganībās. Vienreiz domāju, aizbraukšu ar mašīnu naktī, palūkošu. Dzirdu teļus maurojam, suņi tuvākā apkārtnē sāk riet un smilkstēt. Tiešām, skatos — ir! Jau teļam klāt taisās. Izšāvu un — garām. Nepareizi prožektoru biju notēmējis.

Vienreiz februārī ierīkoju slēpni, noliku pievilināšanai kritušo zirgu. Sals mīnus 18, sēžu un gaidu. Ar svīlpīti māneklīti atdarinu zaķa balsi. Tiešām atlec zaķis uz signālu. Pēc ilgāka laika parādās arī vilks — tāds milzīgs, spēcīgs. Gaidu, ka ies uz zirga pusi, nekā! Saož manas pēdas, apgriežas un aiziet. Ziemā negāja pie viegli iegūstamas barības. Tā es paliku nosalis un bešā. Vilks bija mani atšifrējis.

Bet mežacūku medības ir arī bīstamas. Nāvīgi ievainots mežacūku uzbrūk, un tas var būt arī dzīvībai bīstami. Pats esmu pie-

Šis Nirzas brigādē savulaik nomedītais makans svēra ne mazāk kā 200 kilogramus.

dzīvojis trīs tādas situācijās. Mežacūki ir arī ļoti izturīgi, gadās, protams, ka var nošaut ar vienu lodi, bet ir gadījumi, ka var šaut vairākas reizes no vietas, bet viņš aiziet it kā nekā nebūtu bijis. Vienu tādū ar vienpadsmito šāvienu nogalējām, vēlāk saskaitījām, ka deviņas lodes bija trāpī-

jušas, bet viņš iet pa taku taisni virsū. Tad glābiņš jāmeklē kaut vai kokā.

Vienreiz mani suns izglāba. Mežacūka bija tikai dažu metru attālumā, kad suns pieskrēja no aizmugures un cūka metās sunim virsū.

Pirms gadiem pieciem sākās cū-

ku mēris. Mednieki cūkas atrada beigtas veselām saimēm. Tagad pamazām populācija atjaunojas, kaut gan visiem meža zvēriem ļoti traucē meža darbi, kas visapkārt notiek. Dzīvnieki nejutās droši un aiziet no šiem masīviem, kur gaudo zāģi.

«Ludzas Zeme»

● JĒKABPILS RAJONĀ

Slēdz līgumus par atkritumu izvešanu

SIA «Jēkabpils pakalpojumi» slēdz līgumus ar privātmāju, veikalu, kafējnicu, garāžu kooperatīvu īpašniekiem, diemžēl līdz februāra sākumam tikai 219 jēkabpiliešu bija noslēguši līgumus par atkritumu izvešanu. Tas nozīmē, ka arī Jēkabpilī pastāv nelegālo atkritumu

izgāztuvju problēma. Tā kā daudzu māju saimniekiem jaunu atkritumu konteinere iegāde nav pa kabatām, tad SIA «Jēkabpils pakalpojumi» piedāvā iespēju atkritumus bērt polietilēna maisos, kurus var iegādāties saimniecības preču veikalos. Ja klients vēlēties, polietilēna maisi tiks saglabāti, izberot atkritumus mašīnā. Maksa par atkritumu iz-

vešanu Jēkabpilī tiek aprēķināta atkarībā no maisa kubatūras un attāluma, kādā jāved atkritumi.

Jaunieši pārdozē medikamentus

Jēkabpils rajona centrālās slimnīcas reanimācijas nodaļā bija ievietoti divi jaunieši, kas nepareizi lietojuši medikamentus. Viena no vi-

ņiem — 14 gadus veca meitene bijusi tik smagā stāvoklī, ka tajā pašā dienā nogādāta Rīgas Toksikoloģijas centrā. Otrs bija 1984. gadā dzimis zēns, kurš, pēc ārsta vārdiem, gribēdams novērst konkrētus veselības traucējumus, pārdozējis medikamentus. Sarežģījumi novērsti turpat Jēkabpils slimnīcā un nākošajā dienā puisis izrakstīts

mājās. Ārsts reanimatologs V. Bogdanovs, komentējot notikušo, sacīja, ka daudzus medikamentus var iegādāties bez receptēm, taču nevienam nedrīkst lietot pārmērīgi. Viņš paskaidroja, ka mēneša laikā reanimācijā nonāk vidēji 1-2 cilvēki, pārsvarā jaunieši, kuri medikamentus lietojuši nepareizi.

«Brīvā Daugava»

● RĒZEKNES RAJONĀ

Lubānu gaida pārmaiņas

Kā apsaimniekot Lubāna mitraini? Kā saglabāt tās bioloģisko daudzveidību? Kā veicināt tūristu interesi par unikālo dabas objektu? Jau vairākus gadus atbildes uz šiem jautājumiem mēģina rast vietējās pašvaldības un vides speciālisti.

1998. gadā Lubāna mitraines attīstības plāna izstrādē iesaistījās Japānas starptautiskās kooperāci-

jas aģentūra. Pērn tā savu darbu pabeidza. Tapa projekts, kura pilnīga īstenošana prasītu daudzus gadus un miljoniem latu. Viena no šī plāna sadaļām velūta ekoturismam. Šis ieceres īstenošana jau sākusies. Palīdzību gatavi sniegt Dānijas vides un projektu eksperti, kas bija ieradušies Rēzeknē. Dānijas valdība sola arī naudu — 15 līdz 20 tūkstošus latu.

Aprīlī rēzeknieši gatavi ķerties pie darba. Gaigalavas un Nagļu pagastā bezdarbnieki varētu ierī-

kot putnu novērošanas torņus, dēļu laipas. Perspektīvā plānota arī kempingu, autostāvvietas, laivu stacijas būvēšana. 20 cilvēki pusgadu būs nodarbināti.

Ar abām rokām par Lubāna mitraines labiekārtošanu balso Nagļu pagastā. Pētniekiem, skolēniem un dabas draugiem būtu ko redzēt Kvāpānu, Teirumniku purvos, Orenišos. Pat dzērvenes šeit augot īpašas, kuras aizliegts lasīt.

Savās pārdomās par problēmu

dalās Rēzeknes rajona padomes izpilddirektors Valērijs Zvidriņš.

— Līdz šim ļoti maz esam strādājuši šajā virzienā. Daļa mūsu cilvēku ar vārdu «tūrisms» vēl joprojām domā veikalu «ķemmesānu» un mantu iegādi. Laikam pienācis brīdis parādīt, ka ir arī cits tūrisms — var atbraukt, apskatīt dabu, papriecāties par tikko uzplaukušo ziedu vai koka zarā dziedājošu putnu.

Es personīgi cienu privātīpašumu, bet, ja redzu, ka, piemēram,

Adamovas ezera krastā ierīkota zīme «Iebraukt aizliegts — privātīpašums», uzreiz rodas jautājums, kāpēc šeit nav rakstīts, teiksim, «Privātīpašums. Ieeja — tik un tik tāli. Piedāvājam atspirdzināt dzērvienu». Neprotam izmantot privātīpašumu savās interesēs.

Visi tik klaigā — kur darba vietas? Kur... Pašiem vien jārada, neviens cits to mūsu vietā nedarīs.

«Rēzeknes Vēstis»

IZGLĪTĪBA

Pie skolām plīvo karogi

Nu jau vairāk kā nedēļu diendienā pie skolām nepārtraukti plīvo valsts karogi, jo pēc izglītības un zinātnes ministra Kārļa Greiškalna ierosinājuma izdarīti grozījumi likumā «Par Latvijas valsts karogu». Grozījumi paredz, ka valsts karogs pastāvīgi paceļams pie valsts un pašvaldību izglītības iestādēm.

«Skola ir pirmā iestāde, ar kuru bērns sastopas, uzsākot mācības pirmajā klasē. Skolā arī veidojas mazā pilsoņa sapratne par valsti, tās vērtībām un simboliem. Ir ļoti svarīgi, lai šī izpratne veidotos pareizi, un pie tā ir rūpīgi un sistemātiski jāstrādā,» ir pārliecināts izglītības un zinātnes ministrs.

10. februārī Latvijas valsts karogi pie skolām tika pacelti. Kā «Novadnieks» noskaidroja, kopumā skolu direktori šo jauninājumu valsts karoga lietošanai uzņem atzinīgi, taču pats process saistīts ar neparedzētiem papildus izdevumiem un neskaidrībām.

Skolu un karogu izgaismos

Preiļu 1. pamatskolas direktors Aldis Adamovičs uzskata, ka gadā nāksies nomainīt trīs četrus karogus. Viens no tiem maksā vidēji 20 latus. Šādi izdevumi skolas budžetā nebija paredzēti. Karogs novietots virs skolas ieejas, un tas jāpieskata skolas naktssargam. Kā teica Aldis Adamovičs, naktī pilseta slīgst pilnīgā tumsā un faktiski karoga drošību nevar garan-

tēt. Skolas vadība plāno ierīkot kādus četrus piecus starmešus, kas skolu un karogu naktī izgaismotu. Skolas vestibulā ir stends ar ģerboni un himnas vārdiem, šeit paredzēts novietot Valsts prezidentes portretu.

Ministrija varēja atbalstīt

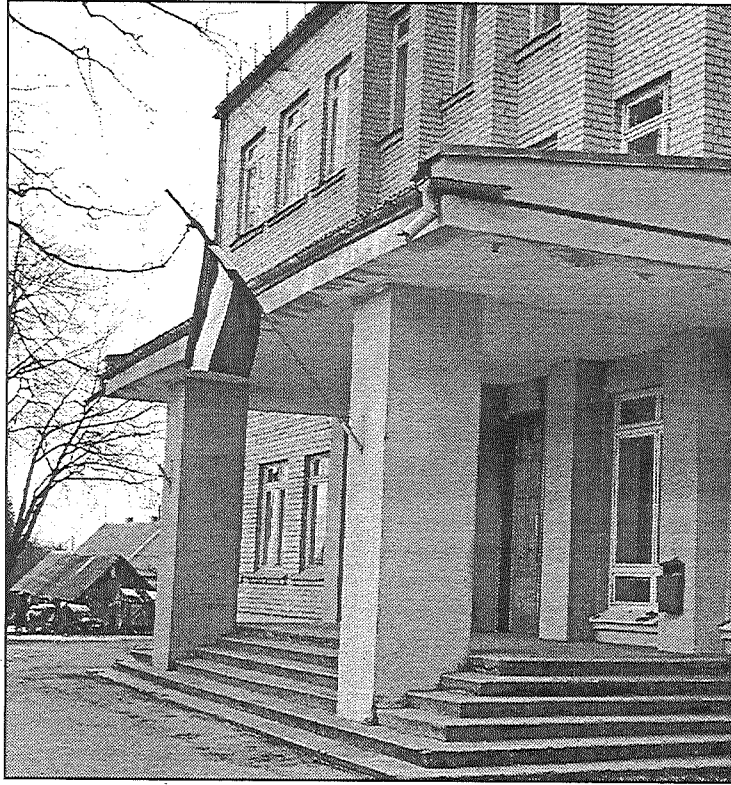
Riebiņu vidusskolas direktore Anda Mihailova ir pārliecināta, ka karogs pie skolas diendienā nemaz nav peļama ideja, taču Izglītības un zinātnes ministrija varēja parūpēties par izdevumiem karogu nomainīšanai. Pie Riebiņu vidusskolas karoga vieta līdz šim bija skolas ēkas galā, taču tagad, kā uzskata direktore, tam jāierīko vieta uz jumtiņa virs skolas ieejas. Divu lietaņu un vējainu dienu laikā karogs pārvērties par sasmulētu un saburzītu drānu. Gada laikā karoga nomainīšanai būšot nepieciešami kādi 100 lati.

No vienas puses, saka Anda Mihailova, tagad ir redzams, ka skola ir valsts iestāde. Taču, no cita redzpunkta raugoties, karogs tagad kļūš par ikdienišķu lietu un vairs neradīs svētku sajūtu, kā tas bija agrāk.

Direktore teica, ka karoga paceļšanai varēja noteikt mācību dienu, nevis 10. februāri, kas bija brīvdiena. Tādā gadījumā paceļšana būtu notikusi svinīgos apstākļos.

Desmit gadus glabātais karogs saplīsa divās dienās

Mūsu skaistais karogs, ko atmodas gados pašuva skolotāja Inita

● Karogs plīvo pie Preiļu 1. pamatskolas.

Čingule un ko desmit gadu laikā izkarinājam svētku dienās, tagad kļūva netīrs un saplīsa divu dienu laikā. Tā stāstīja Siļukalna pamatskolas direktore Marija Bernāne. Vējā, saulē un lietū karogi izturēs ne vairāk kā divus mēnešus, domā direktore. Līdz šim bērni, pie skolas ieraugot karogu, taujāja, kādiem svētkiem par godu tas pacelts. Mēs pastāstījām, ka ir Lāčplēša vai cita nozīmīga diena, teica Marija Bernāne. Karogs svinīguma sajūtu radīja arī 1. septembrī un izlaidumā. Siļukalna pamatskola atrodas vienā ēkā, bet sā-

kumskola citā namā labu gabaliņu tālāk. Tagad iznāk, ka karogs ir pie tās mājas, kurā mācās lielākie bērni.

Karogs varētu būt arī telpā

Rudzātu speciālās internātskolas direktore Gunta Jaudzema teica, ka skola nav pret paceltu karogu arī ikdienā, bet papildus līdzekļus tas noteikti prasīšot. Viņasprāt, karogs varētu atrasties arī goda vietā kādā no skolas telpām, kur tas būtu pasargāts no klimatisko apstākļu iedarbības. Skolai pēc

pasūtījuma licencēts mākslinieks bija izgatavojis Latvijas Valsts ģerboni, ko bija paredzēts novietot vienuviet ar karogu.

Sanāksme par godu karoga paceļšanai

Salas pamatskolā sarkanbalt-sarkanais karogs tika paceļts kā pie visām skolām 10. februārī, sestdien, bet jaunās mācību nedēļas sākumā, pirmdien skolēni tika aicināti uz svinīgu sanāksmi. Viņiem pastāstīja par valsts karogu, par to, kādai jābūt attieksmei pret to. Skolēni vēlējas zināt, vai karogs pie skolas turpmāk būs pastāvīgi.

Kā informēja Salas pamatskolas direktore Valentīna Liniņa, karogs pakarināts pie skolas ieejas fasādes pusē. Šis durvis praktiski netiek izmantotas. Paredzēts zālienā uzbūvēt mastu. Pie mums vietas pietiek, teica direktore, lai karogu un mastu ierīkotu cienīgā vietā.

Ko nozīmē «pastāvīgi paceļams»

Rajona izglītības pārvaldes priekšsēdētāja vietniece Dzintra Šmukste savukārt teica, ka direktoriem neskaidrības radījuši rīkojumā rakstītie vārdi «pastāvīgi paceļams». Tos var izprast arī tā, ka karogs ir regulāri jāpaceļ un jānoņem vai nu katras dienas sākumā, vai arī nedēļas sākumā. Savukārt, kā rīkoties mācību iestādei, kura atrodas irētās telpās, piemēram, kā Preiļu vakarskola. Tai ir kopīga ieeja ar veikaliem, un kur šeit atrast vietu karoga izkarināšanai?

L.Rancāne

SKOLU ZIŅAS

Trīs otrās vietas jauno mūziķu konkursā

Preiļu bērnu mūzikas skolas audzēkņi metāla pušamo instrumentu spēlētāju konkursa otrajā kārtā ieguva vairākas godalgotās vietas. Konkursā piedalījās pieci Preiļu bērnu mūzikas skolas audzēkņi. Vērtēšanas komisija pirmo vietu nepiešķīra nevienam. Savukārt trīs otrās vietas ieguva zēni no Preiļiem. Tie bija Andis Livdāns, spēlēja trompeti, Jānis Livdāns (alts) un Edgars Strupais (mežrags). Austris Čingulis apbalvots ar trešās pakāpes diplomu. Viņš spēlēja trombonu. Bet Valdis Vilcāns saņēma pateicības rakstu. Zēns apgūst tūbas spēli. Visi laureāti ir mūzikas skolas skolotāja Roberta Višķera audzēkņi.

Konkursā piedalījās arī Jēkabpils un Daugavpils mūzikas skolu audzēkņi. Tagad talantīgie mūziķi gatavojas konkursa trešajai kārtai, kas notiks 9. un 10. martā Rīgā.

«Nāc ar mani padziedāt»

Riebiņu vidusskolā pirmo reizi notika vokālistu konkurss. Skolēni to uzņēma ar lielu interesi, un konkursā piedalījās 27 dziedātāji.

Vērtēšana notika divās vecuma grupās. 1.-4. klašu grupā par labākajām solistēm atzītas Arina Kolbasko, Lūbova Černevska, Kristīne Babris. Starp 5.-9. klašu audzēkņiem par visskanīgāko balsu īpašniekiem atzītas Rita Krukovska un Oļegs Kabakovs. Oļegs dziedāja un arī spēlēja uz ģitāras. Konkursa skatītāji simpātiskākā dziedātāja nosaukumu piešķīra Ivaram Nikolajevam, par nopietnāko atzina Ingu Babri.

Visi konkursa dalībnieki saņēma medaļas, ko bija izgatavojuši 10. klases zēni. Tās bija no koka darinātas nošu atslēgas. Vokālistu konkursam sagatavoja mūzikas skolotāja Ārija Bergmane — Sprūdža. Piedalījās arī trīs popgrupas, kas gādāja par izklaidēšanu un jautrību.

Pašlaik Riebiņu vidusskola gatavojas Meteņiem, kuru svinēšanā piedalīsies rajona skolas, kurās mācības notiek krievu valodā. Šo pasākumu gatavo latviešu valodas krievu skolās metodiskā apvienība.

Labākie dambretisti — Dravnieku pamatskolā

Rudzētu speciālajā internātskolā sacentās rajona labākie dambretisti. Uz dambretes spēli bija pieņemtas daudzas rajona skolas. Diemžēl tā bija diena, kad spēcīgas atkalas dēļ vairāki rajona ceļi nebija izbraucami, un bērniem nācās palikt mājās.

Individuālajās spēlēs starp meitenēm pirmo vietu ieguva Ilona Sondore no Siļukalna pamatskolas. Viņa bija vienīgā, kas pretinieces uzvarēja visās partijās. Otro vietu ieguva Inga Stikāne no Vārkavas vidusskolas pirmās

komandas, bet trešo — Dravnieku pamatskolas skolniece Anna Sērmais.

Zēnu konkurencē trīs labākie dambretisti ieguva vienādu punktu skaitu. Lai sadalītu vietas, nācās pielietot koeficientu sistēmu. Līdz ar to par uzvarētāju atzīts Ilmārs Gorožnieks no Galēnu pamatskolas. Otrajā vietā Mairis Grigālis no Vārkavas, bet trešajā — Artūrs Balodis no Dravnieku pamatskolas.

Komandu vērtējumā uzvarētāja godu ieguva Dravnieku pamatskolas dambretisti. Siļukalna pamatskola ierindojās otrajā, Galēnu pamatskola — trešajā vietā.

Notikumiem bagāta nedēļa

Siļukalna pamatskolā pagājušajā nedēļā bija skatāma mākslinieka Leontīna Cīruļa keramikas izstāde. Skolā bija ieradies arī pats mākslinieks. Viņš mācīja bērnus, kā strādāt ar plastiku. Skolai un māksliniekam ir kopīga iecere par

keramikas cepļa izveidošanu skolas pagalmā, kur varētu apdedzināt pašu gatavotos sīkplastikas darbus.

15. februārī skolā ciemojās dzejniece Dagnija Dreika.

Aizvadītajai nedēļai kopumā bija dots sarkanās nedēļas nosaukums. Pirmdien un piektdien visi tērpās sarkanās drānās. Otrdien notika sarkano siržu konkurss, bet trešdien sacentās sarkano pasaku stāstītāji. Protams, sarkanā krāsa un visas šīs izdarības bija saistītas ar Valentīna dienu. Tikai reizi gadā taču var uzņemt nopietni mīlestības vēstulišu konkursu. Ja nedēļas laikā kādā klasē vai kādā skolēna tēlā sarkanuma pietrūka, tad par to atgādināja visur klātesošais Valentīns.

Janvārī Siļukalna pamatskolā notika baltā nedēļa, bet pavasarī pieneņu ziedēšanas laikā notiks dzeltenā nedēļa. Protams, tās nav tikai vienkāršas skolēnu ēvērgēlības. Visa pamatā ir netradicionāla pieeja dabas, mūzikas, literatūras, krāsu apguvei.

AKTUĀLI PIE MUMS UN EIROPĀ

Ārsti varēs strādāt ārzemēs

Izglītības un profesionālo iemaņu ziņā Latvijas juristi, ārsti, medmāsas un farmaceiti neatpaliek no Rietumeiropas speciālistiem. Vienīgā krasā atšķirība ir atalgojumā. Piemēram, ģimenes ārstu algas Latvijā ir 19 reizes mazākas nekā Lielbritānijā.

Savstarpēji jāatzīst kvalifikācija

Teorētiski pēc iestāšanās Eiropas Savienībā Latvijas ārstiem, zobārstiem, vecmātēm, medicīnas māsām, veterinārārstiem, farmaceitiem, juristiem un arhitektiem būs tiesības strādāt savā profesijā jebkurā Eiropas valstī un pelnīt 10-20 reizes vairāk nekā Latvijā. Tāpat Eiropas valstu kvalificēto profesiju pārstāvji varēs ierasties Latvijā un ar tādām pašām tiesībām kā vietējie speciālisti pretendēt uz darbavietu Latvijā.

Šādas garantijas dod ES reglamentēto profesiju (ārsta, zobārsta, jurista un citu profesiju) direktīvas, kas paredz profesionālās izglītības dokumentu savstarpēju atzīšanu ES dalībvalstīs.

Padomju izglītība derēs

Latvijā reglamentēto profesiju izglītības programmas principā atbilst ES formālajiem kritērijiem, norādīja Eiropas starptautiskā diplomu atzīšanas tīkla prezidents Andrejs Rauhvargers. 8. februārī Saeimā pirmajā lasījumā apstiprināja likumprojektu par reglamentētajām profesijām un profesionālo kvalifikāciju atzīšanu. Likumprojekts ir saskaņots ar ES direktīvām.

Latvijas uzdevums sarunās ar ES ir panākt, lai dalībvalstīs atzītu ne tikai neatkarības laikā saņemtos diplomus, bet arī Latvijas PSR diplomus un citviet Padomju Savienībā iegūto izglītību. Piemēram, arhitekta profesijā šobrīd Latvijā strādā 612 arhitekti ar Latvi-

jas PSR diplomiem, bet 47 mācījušies citās Padomju republikās. No ES puses jūtama pilnīga izpratne un šis jautājums noteikti tiks atrisināts, apgalvoja A.Rauhvargers.

Interesanti, ka ES reglamentētas tiek ne tikai ārstu vai juristu profesijas, bet noteiktas prasības tiek uzstādītas arī, piemēram, baznīcas ērģelnieka un kaprača profesijām. Savukārt reglamentēts netiek augstskolas profesora amats. Pie reglamentētām profesijām nepieder arī datortieslietnieki.

Ja šķēršļu nav, tos izdomā

Lai gan juridiski šķēršļi ES ir likvidēti, tomēr praksē kvalificēto profesiju pārstāvju kustība Eiropas valstīs caurmērā nav liela (1,5% gadā). Katrā valstī vēsturiski izveidojušies spēcīgi profesionālo asociāciju lobiji, kas nelabprāt ielaiž savā teritorijā svešautiešus. To pierāda fakts, ka ārstu direktīvu ES dalībvalstīs nevarēja saskaņot 18 gadus.

Par advokātu citā valstī var strādāt tikai tad, ja nokārtoti eksāmeni par tās valsts likumdošanu, kurā advokāts vēlas praktizēt. Citādi juristi ārvalstīs var sniegt konsultācijas par savas valsts likumdošanu, konsultēt biznesa lietās vai arī ar speciālu izglītību sniegt konsultācijas ES tiesībās.

Ārstiem, ierodoties citā valstī, jāreģinās ar vietējo ārstu asociāciju izvirzītajām prasībām. Ārzemniekiem noteiktā specialitātē jāiegūst sertifikāts, kas dod tiesības praktizēt šajā valstī. Jāpiebilst, ka ES dalībvalstu ārstiem sertifikāts teorētiski darbojas visā ES teritorijā, taču pastāv citi paņēmieni, kā, teiksim, zviedru ārstam atteikt darbu Vācijā.

«Arī Latvijā jāveido tāda politika un jārada apstākļi, lai speciālisti nebūtu prom no Latvi-

jas, un lai pie mums neieplūstu svešs darbaspēks,» uzskata Ernests Štekels.

Daudzu Latvijas ārstu profesionālais līmenis ir pietiekami augsts, lai iegūtu sertifikātus darbam ārvalstīs, atzina E.Štekels. Latvijas ārsti strādā gan Skandināvijas valstīs, gan Amerikā. Veicinošs faktors darbaspēka plūsmā ir pieprasījums pēc konkrētas specialitātes pārstāvjiem. Vācijā šobrīd trūkst anesteziologu, bet liels pieprasījums pēc medmāsām ir Īrijā un Skandināvijas valstīs. Zināms arī, ka, jo dārgāka izglītības iegūšana kādā valstī ir noteiktā profesijā, jo pieprasītāks ir šis amats un vieglāk tajā ir saņemt darba atļauju.

Dabīgā valodas barjera

Lai strādātu par ārstu, medmāsu vai juristu ārzemēs, šo profesiju pārstāvjiem jānokārto valodas prasmes eksāmens. «Ja darbs ir ar cilvēkiem, valoda jāpārzina ļoti labā līmenī,» norādīja E.Štekels.

Lielbritānijā strādā 23 000 ārzemju ārsti. Galvenokārt tie ir ārsti no Indijas un citām Anglijas bijušajām kolonijām. Lai iegūtu darba atļauju, angļu valodas eksāmenā ārstiem jāsaņem augstākais novērtējums. Tāpat ir arī ar sertifikācijas eksāmeniem. Tik un tā pagājušajā gadā Lielbritānijā izcēlās skandāls par iebrucēju ārstu angļu valodas zināšanām. Ārzemju ārstu asociācija noraidīja apvainojumus, atgādinot, ka no 55 vietējiem britu ārstiem, kuri eksperimentālā kārtā lika ārzemju sertifikācijas eksāmenu, sekmīgi to nokārtoja tikai divi...

E.Štekels ir pārliecināts, ka, ja cilvēks grib strādāt ārzemēs, tad darbu citā valstī viņš atradīs jebkurā profesijā. Tad ne valoda, ne sertifikācijas eksāmens nav nepārvarama barjera.

Māra Dzirniece

Medicīnas māsas gatavojas aizstāvēt savas intereses

Preiļu slimnīcas arodkomitejā apspriests un atbalstīts Latvijas veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības padomes lēmums par aktivitātēm mūsu sociāli ekonomisko interešu aizstāvēšanai 2001. gadā.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu slimnīcas arodkomitejas priekšsēdētāja vietniece Viktorija Upeniece, arī Preiļu medicīnas darbinieki ir pārliecināti, ka nepieciešama aktīva rīcība, lai panāktu kādu reālu uzlabojumu mūsu sociāli ekonomisko interešu jomā. Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības padomes lēmumā uzsvērts, ka mūsu valsts, pievienojoties starptautiskajiem cilvēktiesību aizsardzības dokumentiem, ir apņēmusies garantēt valsts iedzīvotājiem pamattiesības, kas ietver arī tiesības uz cienīgiem dzīves apstākļiem. Diemžēl tas netiek ievērots attiecībā pret medicīnas darbiniekiem, īpaši pret māsām. Neviens no Latvijas līdzšinējām valdībām vēl nav paudusi politisku gribu risināt veselības aprūpes problēmas.

Kopš 1993. gada, kad valstī tika uzsāktas veselības aprūpes reformas, medicīnisko pakalpojumu apmaksā nav iekļauti līdzekļi amortizācijai, darba apstākļu uzlabošanai un darba aizsardzības normatīvo aktu izpildei. Ministru kabineta 1994. gada 24. jūlija noteikumi nr. 289 aizliedz sievietēm pārvietot smaguma, kas pārsniedz noteiktās normas (15 kilogramus), bet māsām darba laikā pārvietojamās smaguma normas ir daudzkārt lielākas.

Kopš 1998. gada pakalpojumu apmaksā ietvertā mēneša amatlikme māsām tiek plānota 59 latu apmērā. 96 procentos gadījumos

sertificēto māsu ģimenēs ienākumi uz vienu ģimenes locekli mēnesī ir ne tikai zem iztikas minimuma, bet arī zem valstī noteiktā nabadzības sliekšņa. Tieši tāpēc gados jaunākām sievietēm ir grūtības veidot ģimeni un audzināt bērnus.

Darba vietās māsām ir milzīga pārslodze. Zemā atalgojuma dēļ vairāk nekā 60 procenti māsu ir spiestas strādāt papildus darbu. Deficīta un darba standartu trūkuma dēļ aprūpējamo pacientu skaits bieži pārsniedz 60 cilvēku. Arī pensiju sistēma paredz tādu vecuma pensijas aprēķināšanas kārtību, ka māsām ar darba stāžu 30 un vairāk gadu, aizejot pensijā, tās apmērs mēnesī ir 30 līdz 35 latu robežās.

Zemie ienākumi un fiziskā un garīgā piepūle rada psiholoģiskas krīzes un kompleksus, negatīvi ietekmē pašsajūtu un veselību, iedragā pašapziņu un profesionālās darbības efektivitāti.

Līdz šim centieni sarunu ceļā panākt medicīnisko pakalpojumu cenas noteikšanu atbilstoši pašizmaksai un tirgus ekonomikas nosacījumiem, kā arī ārstniecības personu darba novērtēšanu pēc valstī pieņemtajiem intelektuālā darba kritērijiem, ir bijuši neveiksmīgi. Tāpēc Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrību padome ierosina šogad organizēt piketus. Viens no tiem paredzēts jau 8. martā Rīgā. Preiļu medicīnas māsas gatavas iesaistīties brīdinājuma streikā, kas notiks 10. maijā pirms 1. Latvijas māsu un vecmāšu kongresa.

Ja māsu darba organizācijā un darba samaksā netiks panākta būtiska uzlabošanās, arodbiedrība neiebildīs pret māsu sagatavošanu darbam ārzemju klinikās, kur ir reālas iespējas saņemt algu ap 1000 latiem mēnesī.

Sagatavoja L.Kirillova

Brīvprātīgais darbs

Latvijā tikai tagad ienākusi, bet Eiropā sen pazīstama ir apakšprogramma «Eiropas brīvprātīgais darbs» (EVS). Tā ir iespēja jauniešiem vecumā no 18 līdz 25 gadiem doties strādāt uz kādu ES valstī no 6 līdz 12 mēnešiem.

Tas ir darbs bez atalgojuma. Darbs, kādu jaunieši izvēlas, var būt visdažādākais — pansionātos, bērnu dārzos, jaunatnes organizācijās utt. Visas iespējamās vairāk kā 300 darba vietas ir atrodamas datu bāzē (internetā www.sosforevs.org/public_db.htm), bet arī tām var iepazīties arī JSPA. Pēc darba vietas izvēles apmēram pusgada laikā tiek nokārtoti visi dokumenti. Jaunajā darbā jauniešiem neaizvieto štata darbinieku, bet strādā kā izpalīgs, dublieris, ienesot darbā ko jaunu, svaigu un gūstot sev nepieciešamās zināšanas, arī valodu prasmi.

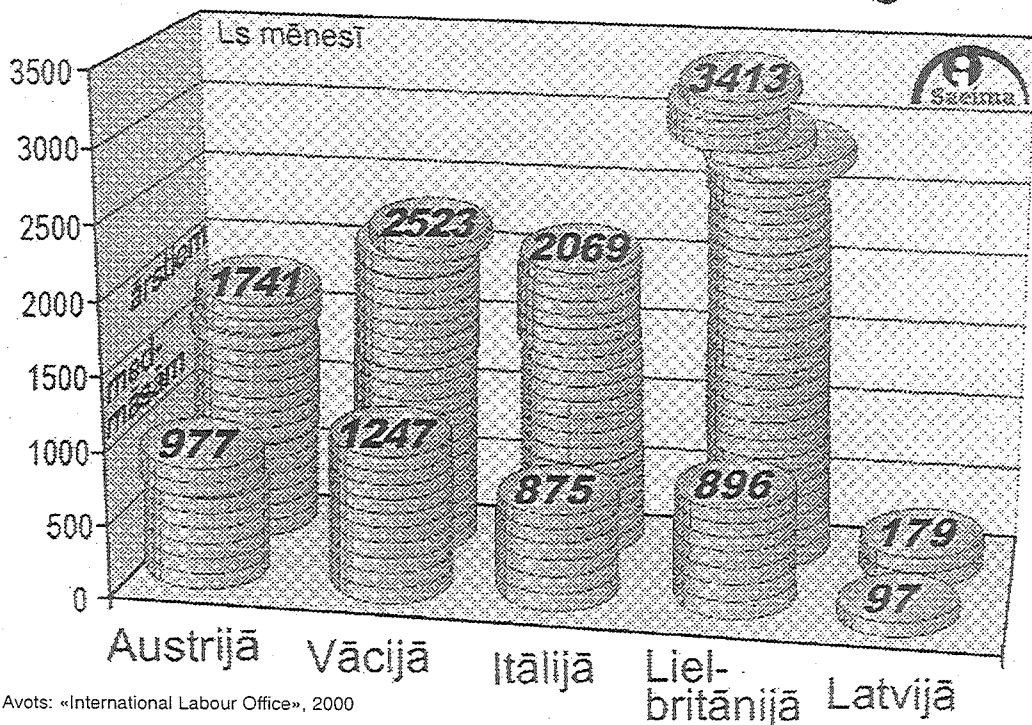
Daina Sproģe novērojusi, ka šo iespēju izmanto jaunieši, kas ne-mācās vai kas kļuvuši par bez-

darbniekiem. Kāds puisis, piemēram, pēc pirmā kursa universitātē sapratis, ka izraudzītā profesija nav istā. Lai pārbaudītu savu jauno izvēlēto nodarbošanos, viņš izvēlējās pusgadu pastrādāt šajā jomā citā valstī. Pavisam 2000. gadā strādāt uz ES valstīm aizbrauca 13 jaunieši, šogad Latvijai piešķirtais finansējums varētu dot iespēju izbraukt strādāt 30 jauniešiem. Tas nav daudz salīdzinājumā ar Lielbritāniju vai Vāciju, kuras nosūta strādāt ap trīssimt brīvprātīgo.

Darbs nav peļņas gūšana, bet tas nenozīmē, ka jaunieši uz svešu valsti tiks aizlaisti bez iztikas līdzekļiem. Daina Sproģe apsola: «Mūsu aģentūra Latvijā viņam nopērk biļeti, bet aģentūra mītnes valstī apmaksā dzīvošanu, iztiku un nelielu kabatas naudu ik mēnesī. Katrā valstī kabatas nauda ir dažāda, bet tiem ārzemniekiem, kuri atbrauc uz Latviju — tā ir 40 latu mēnesī. Turklāt ir iespēja arī apmeklēt valodas kursus.»

Ivars Bušmanis

Ārstu un medmāsu mēnešalgas

Avots: «International Labour Office», 2000

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Vainu noziegumā nosaka pēc smadzenēm

ASV patentēta jauna tehnoloģija, ar kuru gan drīz nekļūdi iespējams atšķirt noziedznieku no nevainīga cilvēka. Tai dots savdabīgs nosaukums — «Smadzeņu nospiedumu» tehnoloģija. Par šo paņēmieni zināms vienīgi tas, ka noziedznieka

smadzenēs saglabājas visa informācija par nozieguma detaļām. Nevainīga cilvēka smadzenēs informācija par noziegumu nav pilnīga, lūk, arī alibi. Šāds tests jau veikts kādam par slepkavību uz mūžu notiesātajam ieslodzītajam no Aiovas štata.

Informācijas diena Līvānu policijas nodaļā

Līvānu policijas nodaļa kā dāvinājumu saņēmusi divas jaunas UAZ markas automašīnas, kas iegādātas par Preiļu policijas sporta kluba izmekļiem un turpmāk tiks izmantotas policijas darbā dienesta pienākumu veikšanai Līvānu novadā un apkārtējos pagastos.

Saistībā ar šo notikumu Līvānu policijas nodaļā pagājušās nedēļas sākumā notika informācijas diena, kuras laikā preses un televīzijas pārstāvji iepazinās ar policijas darbinieku tehnisko nodrošinājumu un darba apstākļiem. Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieks Roberts Šņepsts sniedza īsu pārskatu par policijas darbu aizvadītajā gadā un atbildēja uz žurnālistu jautājumiem.

Otrie labākie valstī

Pagājušo gadu, ņemot vērā darba rādītājus, Preiļu rajona policijas pārvalde noslēgusi kā otrā labākā valstī. 81% no konstatētajiem likumpārkāpumiem ir izdevies atklāt, tas ir labākais rādītājs starp Latgales rajoniem. Pārsvarā dominē zādzības, turpina pieaugt to noziegumu skaits, ko izdarījuši

● Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieks R.Šņepsts klātesošajiem rāda īpašu metāla stiprinājumu, pie kura vajadzības gadījumā ar roku dzelzi palīdzību varētu tikt pieslēgti agresīvākie likumpārkāpēji.

● Jaunās UAZ markas automašīnas turpmāk tiks izmantotas Līvānu policijas nodaļas darbā. Taču bažas rada nepietiekamais finansējums degvielas iegādei, kas pēdējo gadu laikā sarucis par 40%.

nepilngadīgie. Viens no mērķiem ir policijas darba efektivitātes uzlabošana, pagājušajā gadā meklētas jaunas darba formas nelegālā alkohola tirdzniecības apkarošanā. Ja iepriekš policijas darbība vairāk bija vērsta uz tā saucamo «točku» turētāju un īpašnieku atmaskošanu un sodīšanu, tad 2000. gadā izvēsta cīņa tieši ar nelegālā alkohola piegādātājiem. Pēc konfiscētas divas automašīnas, ar kurām alkohols pārvadāts. Konfiscētas arī divas nelegālās degvielas tirgoņu automašīnas, informēja R.Šņepsts.

Katram policistam — portatīvais dators

1999. gadā rajona policijas pārvalde aktīvi iesaistījās starptautiskajā policijas asociācijā un nodibināja ciešus kontaktus ar Borgzemas policijas institūtu Vācijā. Tika noorganizēti vairāki pieredzes apmaiņas braucieni un 2000. gada nogalē rajona policijas pārvalde no vācu kolēģiem saņēma humānās palīdzības sūtījumu, kurā bija arī lietota datortehnika. Šobrīd ar portatīvajiem datoriem rajona policijas pārvaldē ir apgādāti visi iecirkņu inspektori, kriminālpolicijas darbinieki, izziņas dienesta darbinieki, dators būs arī katrai ceļu policijas ekipāžai. Policisti datorus izmantos kartotēku veidošanai, arī atteikumu materiāli un lēmumi vairs nebūs jāraksta ar pildspalvu. Līdz šim, piemēram, Līvānu policijas nodaļā bija pieejams viens dators, ko pagājušajā gadā piešķīra Līvānu novada dome. Otrā datorā elektroniskā veidā glabājas visa informācija par agrāk sodītajām personām.

Sakaru nodrošināšanai naudas nepietiek

Līvānu policijas nodaļā, tāpat kā pārvaldē kopumā nodrošinājums ar sakaru tehniku ir minimāls. Pirms pusotra gada Līvānu policijas nodaļa tika nodrošināta ar rācijām, taču šobrīd tās nav iespējams izmantot darbā. Policijas darbinieki saziņai izmanto mobilos telefonus, rēķinus par sarunām, protams, apmaksājot no saviem

ienākumiem. Šis fakts raksturo visas iekšlietu struktūras finansu stāvokli šobrīd.

Finansējums degvielas iegādei sarucis par 40%

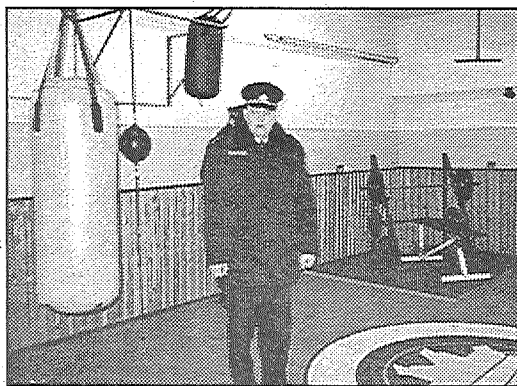
Kā zināms policijas darbs ir nemītīgi izbraukumi uz notikuma vietām visa rajona teritorijā. Policija strādā bez brīvdienām, tādēļ nodrošinājums ar degvielu tieši ietekmē policijas darbu. Neskatoties uz degvielas cenu kāpumu, pēdējo gadu laikā finansējums, kas atvēlēts degvielas iegādei, nav palielinājies. Aizvadīto divu gadu laikā policijas nodaļas nodrošinājums ar degvielu ir samazinājies par aptuveni 40 procentiem. Līvānu policijas nodaļas priekšnieks Edgars Fedosejevs pieļauj iespēju, ka, saglabājoties šādai tendencei, var rasties grūtības izsaukuma gadījumos nokļūt līdz attālākiem pagastiem.

— Pagaidām gan neviens izsaukums nav atteikts degvielas trūkuma dēļ, taču mani uztrauc situācija nākotnē, — sacīja E.Fedosejevs. Jau tagad līdzekļu ekonomijas nolūkos maksimāli samazināts elektroenerģijas, siltuma, kā arī degvielas patēriņš.

Policijas nodaļas ēkai vajadzīgs kapitālais remonts

Policijas vadībai tika uzdots jautājums par stāvokli, kādā patlaban atrodas Līvānu policijas nodaļas ēka. Kā paskaidroja rajona policijas nodaļas priekšnieks R.Šņepsts, ir pieļauta nopiena kļūda ēkas celtniecībā. Viens tās spārns atrodas tieši virs pilsētas maģistrālā ūdensvada, ēkas sienā radušās plaisas, jo nestabilo pamatu dēļ tā «sēžas». Remonta jautājums pagaidām netiek risināts, taču ir uzsāktas sarunas ar novada domes vadību. Pagaidām nedz policijas vadība, nedz pašvaldības vadītājs Visvaldis Gercāns, kas pašākumā pārstāvēja Preiļu rajona padomi, nevarēja nosaukt konkrētu līdzekļu apjomu, kas būtu nepieciešams, lai atrisinātu šo problēmu.

G.Kraukle

● Līvānu policijas nodaļā ir izveidota neliela sporta zāle, kuru saviem spēkiem iekārtojuši policijas nodaļas darbinieki. Pirms tam šajā telpā bija viena no garāžām.

POLICIJAS ZIŅAS

Izkrāpta pensija

Preiļu pasta vadība griezusies rajona policijas pārvaldē ar lūgumu noskaidrot kādas lietas apstākļus. Preiļu iedzīvotāja V.M., kura vairākus mēnešus pavadījusi Rīgā pie radiem, pēc atgriešanās mājās devusies uz pastu, lai saņemtu pensiju par trim mēnešiem. Taču viņai izmaksāta nauda tikai par diviem mēnešiem, bet par vienu mēnesi viņas pensiju, kāds jau bija «izņēmis», par ko liecināja paraksts uz kvīts. Ierosināta krimināllieta, notiek pirmstiesas izmeklēšana.

Kārtējie satiksmes negadījumi

5. februārī Preiļos, Daugavpils un A.Upīša ielu krustojumā automašīna Audi 80, kuru vadīja Leons V., izraisīja sadursmi ar priekšā braucošo automobili. Negadījuma iemesls — vadītājs neizvēlējās pareizu braukšanas ātrumu un drošu distanci. Negadījumā cilvēki nav cietuši, bojātas tikai automašīnas. Sastādīts administratīvais protokols.

5. februārī uz Aglonas apvedceļa automašīnas TATRA vadītājs, Slovēnijas iedzīvotājs Andrijs B. neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, mašīna apgāzās. Bojāts transporta līdzeklis, cilvēki nav cietuši. Sastādīts administratīvais protokols.

7. februārī ceļā Līvāni — Preiļi 2. kilometrā automašīnas VAZ 21043 vadītājs Aivars I. neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, kā rezultātā nobrauca no ceļa un apgāzās. Bojāta automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

8. februārī ceļā Rožupe — Špoģi 5. kilometrā automašīnas OTOVOL IVECO vadītājs Leonards V. bija neuzmanīgs un transportlīdzeklis nobrauca no ceļa. Arī šajā gadījumā bojāta tikai mašīna. Sastādīts administratīvais protokols.

Nelikumīgi tirgoja alkoholu

5. februārī Līvānu novada Turku pagasta Jaunsilavās Vera C. veica nelikumīgu alkohola tirdzniecību. Sastādīts administratīvais protokols.

Krimināllieta par braukšanu dzērumā

6. februārī rajona policijas pārvaldē reģistrēts iesniegums par to, ka Pelēču pagasta iedzīvotājs Genādijs P. vadījis transporta līdzekli dzērumā atkārtoti gada laikā. Par šo nodarījumu ierosināta krimināllieta.

Huligānisms

10. februārī Preiļos, Daugavpils ielā 74 Imants V. izdarīja huligāniskas darbības pret I.V., par ko

viņam izteikts oficiāls brīdinājums.

11. februārī Preiļos, 1.Maija ielā 5 Aldis D. alkohola reibumā arī uzvedies huligāniski. Šajā gadījumā sastādīts administratīvais protokols.

Nemaksā īpašuma nodokli

12. februārī reģistrēti iesniegumi par to, ka Pēteris Z., Staņislavs V. un Veslavs B. izvairās no īpašuma nodokļa maksāšanas Pelēču pagasta padomei. «Aizmārsīgajiem» sastādīti administratīvie protokoli.

Nozagti elektrības vadi

Pēc vairāku mēnešu pārtraukuma atjaunojušās elektrības vadu zādzības. Tā 12. februārī konstatēts, ka 540 metru garumā demontēti elektrolīnijas vadi Rudzātu pagastā. Notiek pirmstiesas izmeklēšana.

Pārdeva vecas preces

14. februārī tika konstatēts, ka Pelečos SIA «Kniks» veikalā «Pakalni» pārdošanā bija preces, kurām beidzies realizācijas termiņš. Sastādīts administratīvais protokols un aizsūtīts uz Preiļu rajona administratīvo komisiju.

Ugunsgrēkā gāja bojā cilvēks

Jersikas pagasta Kusiņos 15. februārī izcēlās ugunsgrēks. Nodēga dzīvojamā māja, ugunsneļaimē gāja bojā mājas saimnieks, 1953. gadā dzimušais Vladimirs S. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

Apzagtas divas garāžas

14. februārī Līvānos Mihails S. un Raimonds D. konstatēja, ka uzlauztas viņiem piederošās garāžas. Pirmajā gadījumā no automašīnas nozagta automagnetoļa, bet otrajā gadījumā no garāžas pazuduši divi celtniecības fēni, figūrzāģis, celtniecības kniedētājs un metāla griežamie instrumenti, pavisam mantas apmēram 125 latu vērtībā. Pašlaik vēl notiek materiālu pārbaude.

Atklāja naudas zādzību

Uz karstām pēdām tika atklāta naudas zādzība Preiļu tirgū. Izmantojot A.P. neuzmanību, Preiļu pagasta iedzīvotāja Valentīna D. nozaga somiņu, kurā atradās nauda, aptuveni 300 latu. Pašlaik nauda atdota īpašniecei. Ierosināta krimināllieta, notiek pirmstiesas izmeklēšana.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

PUTNI, PADOMI

Barosim putnus

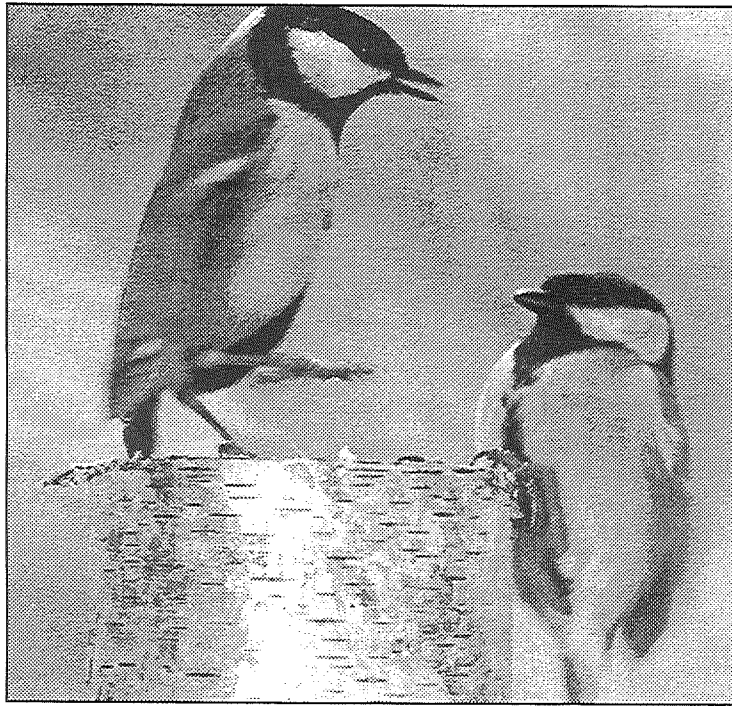
Ziema ir gadalaiks, kas mēdz sagādāt nepatīkamus pārsteigumus ne tikai latviešu literārajiem varoņiem, kas zem egles aizsappņojas par labāku dzīvi. Pat putniem, kam cilvēktiesību pamatus skolā nemāca, reizēm gadās pārrēķināties, pārlicu paļaujoties uz tiem spēkiem, kuru varā ir grozīt laiku.

Ne tikai latviešu sinoptiķiem un igauņu makšķerēšanas organizētājiem, bet arī daudziem putniem šķita, ka šī ziema būs īpaši silta. Tāpēc jo skarbāka izrādījās straujā aukstuma realitāte, jo tā nāca tieši tajā brīdī, kad Latvijā ziemojošajiem putniem parasti izsīst dabiskās pārtikas rezerves — februāra sākumā.

Ja būtu pieturējusies bezsniega ziema, par ziliņu un citu putnu iespējām atrast barību īpaši nebūtu jātraucas, taču sniegs kopā ar aukstumu rada problēmas pat putnam, kura vielmaiņa ir daudz intensīvāka nekā bomzim, kas arī it kā spēj izdzīvot bez segas un pārtikas. Tieši nespēja īsajā ziemas dienā sadabūt pietiekamu daudzumu barības putnam var kļūt liktenīga, lai gan cilvēkam šķiet, ka grūtākais būtu pārļaut nakti. Ja putns ir paēdis, tad nakts viņam ir mazākā bēda.

Tomēr putnu mirstība ir liela. Ornitologi stāsta, ka nākamo sezonu sagaida viena no divām ligzdoņputniem zīlītēm un viens no desmit jauniešiem putniem. Cilvēks, kas ierīko barotavu, sagādājot sev acuprieku, palīdz arī par kādu nīku samazināt putnu mirstības procentu.

Tagad ir tieši tāds laiks un brīdis, kad putnu piebarošana ir īpaši noderīga. Kuram putnam izdosies izdzīvot līdz marta sākumam vai

● Zilītes.

sniega nokušanai, tas dzīvos arī nākamo vasaru. Tas nozīmē arī to, ka tam, kurš tagad piebaro putnus, tas būtu jāturpina līdz putniem labākiem laikiem, proti, līdz atkusnim vai pavasarim — šo nepieciešamību nepātraukt iesāktu barošanu ornitologi uzsver īpaši.

Putnu barotavas izvietošana un ieteicamā barība atkarīga no tā, kādas putnu sugas cerēts piesaistīt. Vienkāršākā barotava ir palodze, uz kuras izber auzu pārslas — zīlītes un baloži nāks arī pie tādām. Nākamā sarežģītības pakāpe ir tukša konservu bundža (bez asām malām), kurā saber auzu pārslas un tās pārlej ar saulespuķu eļļu, pēc tam maisījumam uzlej izkausētus cūku vai auzu taukus. Kad maisījums sacietējis, bundžu izliek vai izkar ārā, turklāt tā var karāties

Brokoļi aizsargā pret vēzi

Kopš 1996. gada ASV Džona Hopkinša universitātes medicīnas skolā tiek pētītas aptuveni 80 dažādas brokoļu šķirnes. Pētījumi liecina, ka dažas šķirnes satur vielas, kas dzīvā organismā spēj stimulēt tieši to enzīmu aktīvu veidošanos, kas zīdītājdzīvniekus, tāpat arī cilvēkus, aizsargā no vēža. Eksperimentos ar pelēm konstatēts, ka no brokoļiem izdalītās vielas palīdzējušas dzīvniekiem tikt vaļā no au-

dzējiem, kas bijuši agrīnā stadijā. Pētnieki sevišķi nodarbojušies ar šķirnes 'Brassica oleracea' pētīšanu, jo konstatēts, ka tieši šie brokoļi ir visnāvēnākie vēža ienaidnieki. Zinātnieki pagaidām vēl ļoti maz zina par brokoļu brīnumainajām īpašībām, taču cer, ka, pamatīgāk izpētīti, būs iespējams ģenētiskas modifikācijas rezultātā panākt, lai šīs dārzena īpašības pastiprinātos.

● Sarkankrūtiši.

arī ar atvērto galu uz leju. Maisījums garšo zīlītēm. Gan palodze, gan minētā bundža var noderēt putniem pat daudzstāvu ēkas augšējā stāvā.

Lielākā daļa ziemojošo putnu pie loga tomēr nenāk, tiem barotava jāierīkta tālāk dārzā. To var darīt arī, attīrot uz zemes laukumu, taču tad jāraugās, lai sānu vaļņi nekāļpotu par slēpni kaķiem, kas uz putniem ir kā trakī.

Ja barotava ierīkota klajā vietā, tās miermīlīgākajiem apmeklētājiem ērti var uzbrukt vanagi, taču to tomēr ir mazāk nekā kaķu.

Arī melnie meža strazdi nāk uz palodzes, tomēr ne tik droši kā zīlītes, tāpēc tiem un arī zaļzubiņiem barību labāk izbērt uz galda. Ja nav pacietības gaidīt, kamēr sacietē cūku tauki, var iztikt

ar spēka izkāšanu kokā vai ar dažādām sēklām, piemēram, saulespuķu sēklām, kaņepju sēklām, linsēklām (pieredze rāda, ka linsēklas garšo dažādiem dzīvniekiem, piemēram Volgas karpas ir kā trakas uz ēsmu, kas pamērcēta linsēklu eļļā). Arī vībotņu un balandu buķetes pievilina putnus, protams, ja neesat mašķernieks, kas vībotnes sadrīskā, meklēdam slavenos «vībotniekus» ziemas ēsmā. Arī pilādžogu ķekari ir labs pievilinātājs. Ja jums pie loga aug mežvīns, ziemas rītos garlaicīgu televīzijas programmu var veiksmīgi aizstāt melno meža strazdu brokastu vērošana, viņi ziemā nolasīs melnās ogas, turklāt darīs to, gan tupejami uz mežvīniem, gan lidojumā noplūkdami pa ogai. Ne-

sasalušus mīkstos pārtikas atkritumus ēd mājas strazdi, ja kāds izdomā ziemot.

Īpaši aplaimoti var justies tie, kuru dārzu ziemā apmeklē tāds cēls putns kā dižknābis. Viņš meklē ķiršu kauliņus un ar savu brango knābi kož tos pušu ar varenu spēku — ja jums izdosies tikt tuvāk, dzirdēsiet kārtīgu knakšķi. Tāpat arī dārza stūrī nobērti ķiršu kauliņi var noderēt piebarošanai. Ja jūsu dārza kokus sācis inspicēt dižraibais dzenis, viņam domātu spēki var piesiet pie stumbra.

Laikā, kad ūdeņi strauji aizsalst, neaizsalstošajās vietās spiesti koncentrēties ziemojošie ūdensputni, un te viņu piebarošana būtu svētīgs darbs.

Pēc preses materiāliem

Kas ir kas uz galda?

Antrekots — apcepta liellopa gaļas šķēle, tā nav fileja, bet starpribu gabals.

Bekons — angļu valodas vārdnīcā atrodams, ka tā sauc spēki. Taču īsts bekons ir cauraudzis, vairāk liess nekā trekns. To griež plānās šķēlēs, cep kraukšķīgu uz pannas vai mikroviļņu krāsnī un nosusina iztecējušos taukus.

Kanapē — vienkodiena maizītes, uz kurām parasti ir kāda delikatese — šķiņķis, lasis, ikri vai šķirnes siers.

Aperitīvs — alkoholiskie dzērieni, ko piedāvā pirms ēdiena pasniegšanas, kamēr viesi pulcējas. Parasti tas ir šerijs, vermutis, džins, kampari. Tos nereti pasniedz atšķaidītus ar sodas ūdeni, sulu vai šķirnes siers.

Kornišoki — stiprā etiķī marinēti pipargurķīši, nereti tiem pievienoti arī mazi sīpoliņi, burkāni, puķkāpostu rozetītes, sviesta puķiņu pākstis.

Bešamela mērce — no izkau-

sēta sviesta, pienā iejauktiem miltiem un maigām garšvielām gatavota mērce.

Remulādes mērce — majonēze, kam pievienoti sīki sagriezti zaļumi un garšvielas.

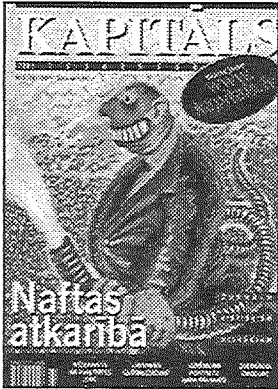
Tabasko mērce — ļoti asa, no Meksikas pipariem un citām garšvielām gatavota mērce.

Blanšēšana — dārzena, augļu vai gaļas pārļiešana ar verdošu ūdeni uz dažām minūtēm.

Panešana — gaļas, zivju vai dārzena iemērkšana sakultā olā un apviļāšana miltos vai rīvmaizē pirms cepšanas.

Karambolas — to dēvē par zvaigznes augli. Karambolu garša ir bagātīga — no eksotiska salduma līdz pat atspirdzinošam skābumam. Pērkot jāraugās, lai auglis būtu stingrs. Jo plātākas rievās, jo saldāks. Karambolas var ēst svaigas, kā arī pievienot salātiem un desertam, pateicoties savai formai, karambolas ir efektīvs dekors.

Lasiet žurnāla «Kapitāls» februāra numurā

Spirta pokers

Neilgi pēc uzņēmēja Dainā Peimaņa slepkavības kāda Valsts policijas amatpersona teica: «Augšā jau kārtis. Viena izkrit. Ej nu tagad saproti, kādu spēli viņi visi spēlējuši...» Latvijas spirta kontrabandas shēmas parādās ne tikai nevienam nezināmi krimināli elementi. Sabiedrībā iestātos viegls šoks, ja tiktu legalizēti to cilvēku uzvārdi, kas piedalās vai ir piedalījušies spirta kontrabandas or-

ganizēšanā, piesegšanā un kas no šā rūpala ir iedzīvojušies.

Naftas atkarība

Degvielas cenas Latvijā augsto nodokļu dēļ krietni pietuvojušās Eiropas cenām. Gribas jautāt, vai mūsu maksātspēja arī aug tikpat strauji. Ekonomisti aprēķinājuši, ka vidusmēra Vācijas iedzīvotājam, lai nopelnītu 100 litru degvielas, jāstrādā septiņas stundas, bet Latvijas iedzīvotājam — visas 100 stundas!

SEZ — zāles uzņēmējdarbībai vai glābšanas riņķis

Veidojot Liepājas un Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas (SEZ), ekonomiskā atdeve tika solīta pēc diviem trim gadiem, bet tie jau apritējuši. Ko īpašais ekonomiskais statuss deivs pilsetu un reģionu attīstībai? Vai iespējams runāt par ieguvumu valsts mērogā? Valdībai, ekonomistiem un pašiem uzņēmējiem viedokļi par SEZ attīstību un līderību ir ļoti pretrunīgi.

Ieguvums no pievienotās vērtības nodokļa grozījumiem

Saeima beidzot nolēmusi dot reālu impulsu tūrisma attīstībai ar nodokļa sviru palīdzību. Saskaņā ar Likuma pārejas noteikumiem 2002. gada 1. janvārī vajadzētu stāties spēkā norma, kas paredz atmaksāt PVN ārvalstu fiziskajām personām, ko tās samaksājušas par izmitināšanas pakalpojumiem viesu izmitināšanas mītnēs (viesnīcās, moteļos, viesu mājās, lauku tūrisma izmantojamās mājās, kempingos un tūrisma mītnēs), ja izmitināšanas pakalpojumu vērtība pārsniedz 50 latu.

Peru — dabas daudzveidības, mistikas un seno kultūru paradīze

Peru — zeme ar neparastu, skaistu un skarbu dabu, neredzētu ģeoloģisko haosu. To visu skatīt savām acīm devās arī ceļotāju grupa no Latvijas.

Šonedēļ dzimšanas dienu svin Riebiņu pasta nodaļas pastniece **Alektina Čizika**, Stabulnieku pasta nodaļas pastnieks **Jānis Betlers**, Šaurumu pasta nodaļas pastniece **Irēna Anina**, Aizkalnes pasta nodaļas pastnieks **Viktors Kūrmis**, Aglonas pasta nodaļas pastniece **Dzintra Dimpere**.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus un pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Vēl esi tu dienviņu krastā ar vasaras karogu mastā,
Vēl kastaņi zaros nav brūni,
Un āboli vēl ir sūri.
Vēl esi tu dienviņu pusē, un rudenā vēji lai klusē.

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sveic šīs nedēļas jubilārus:

☀ 55 gados Pāvelu Kaļinkeviču 21. februārī, 65 gados Tatjanu Šuksti 21. februārī, 65 gados Venerandu Bukinu 22. februārī, 75 gados Osvaldu Kaibi 24. februārī, 80 gados Veroniku Jaudzemu 23. februārī, 90 gados Antonu Klodānu 23. februārī **AGLONAS PAGASTĀ**;

☀ 75 gados Veroniku Broku 26. februārī **GALĒNU PAGASTĀ**;

☀ 70 gados Helēnu Leontīni Orbidāni 20. februārī, 80 gados Emīliju Mucenieci 22. februārī **JERSIKAS PAGASTĀ**;

☀ 75 gados Anastasiju Petrovu 25. februārī **PREIĻU PAGASTĀ**;

☀ 50 gados Irinu Norkārkli 22. februārī, 65 gados Teklu Šmukšu 19. februārī, 80 gados Annu Kokarišu 25. februārī **RIEBIŅU PAGASTĀ**;

☀ 65 gados Virģiniju Nihnadoviču 19. februārī, 83 gados Annu Vaivodi 25. februārī, 84 gados Eduardu Klavinski 25. februārī **ROŽKALŅU PAGASTĀ**;

☀ 55 gados Annu Vaivodi 23. februārī, 65 gados Annu Kukoju 25. februārī, 75 gados Irinu Stepanovu 20. februārī, 80 gados Franci Rumpu 25. februārī **ROZUPES PAGASTĀ**;

☀ 70 gados Antonu Zalānu 25. februārī, 80 gados Antoninu Plūšu 21. februārī **RUDZĀTU PAGASTĀ**;

☀ 65 gados Valēriju Karoli 20. februārī, 70 gados Bronislavu Balaško 23. februārī, 75 gados Antoninu Somu 21. februārī **RUŠONAS PAGASTĀ**;

☀ 50 gados Pēteri Slicu 23. februārī, 55 gados Mariju Pastari 19. februārī, 80 gados Francišku Skuteli 25. februārī **SAUNAS PAGASTĀ**;

☀ 90 gados Jevdokiju Cepļuku 20. februārī **SILAJĀNU PAGASTĀ**;

☀ 65 gados Annu Upenieci 21. februārī **SILUKALNA PAGASTĀ**;

☀ 60 gados Leonoru Raščevsku 22. februārī **STABULNIEKU PAGASTĀ**;

☀ 65 gados Jāni Veiguru 24. februārī, 72 gados Helēnu Vuškārniecei 20. februārī **TURKU PAGASTĀ**;

☀ 75 gados Antonu Dzeni 24. februārī, 80 gados Antoninu Kokoriti 25. februārī, 88 gados Martu Dimanti 22. februārī **UPMALAS PAGASTĀ**;

☀ 81 gadā Veroniku Pudāni 24. februārī **VĀRKAVAS PAGASTĀ**.

Sveicam pilngadniekus:

☀ Dainu Dzenkovsku Aglonas, Daini Baranovski Aizkalnes, Evitu Brišku Rožkalnu, Oļviju Ziemeļi Upmalas pagastā!

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Daugavpils reģionālā Vides pārvalde izsludina konkursu uz vakanto datu bāzu analītiķa amatu Preiļu nodaļā. **Izvirzītās prasības:** obligātas labas latviešu valodas zināšanas, prasme strādāt ar datoru (Word, Excel). **Pieteikumu un CV iesniegt līdz š. g. 26. februārim Daugavpils RVP, Raiņa ielā 28, II stāvā, 1. kab., Daugavpilī, tālr. 5423219.**

Preiļu novada vēlētaji, kuri neatradīsies vēlēšanu dienā novada teritorijā, var balsot 8., 9. un 10. martā Preiļos, Raiņa bulv. 26, Aizkalnē, Raiņa ielā 5 un Ličos no 9.00 līdz 13.00. **Iecirkņos var saņemt iesniegumu veidlapas balsošanai vēlētaļu atrašanās vietā.**

Pārdod

VW Passat Variant, 1983. g., 1,6 D. Tālr. 9448295; LVAZ-969M labā tehniskā stāvoklī. Tālr. 24351; kompreseru (220 V). Tālr. 9448295; vai izīrē 1 istabas dzīvokli. Tālr. 9191728; melasi, lopbarības kartupeļus, klijas. Tālr. 6577263; pārtikas un sēklas kartupeļus. Tālr. 53 59306; kviešus pārtikai un lopbarībai. Tālr. 50359.

Perk

GAZ-21, 24, 53 un M-412 motorus un piena cisternas. Tālr. 6404238.

Dažādi

Pazaudēti Valda Dumpa automašīnas dokumenti. Atradēju pret atlīdzību lūdz zvanīt pa tālr. 23086.

Pārdod lapu koku cirsma (5,2 ha). Tālr. 56 22225.

SIA «Ošukalns» veikalā pārdod: KAMAZ rezerves daļas, metālapstrādes instrumentus, gultņus, ķīļsiksna, blīvslēgus. Jēkabpilī, Bebru ielā 104a. Tālr. 52 32388, 9124492.

Firma pārņem un pārdod privatizācijas un kompensācijas sertifikātus. Izdevīgas cenas.

Pieņem pasūtījumus spiedogu un vizītkaršu izgatavošanai. Preiļos, Raiņa bulv. 13 (poliklīnika), 3. stāvs, 302. kab. Tālr. 22770, 6559587.

Iepērkam mājlopus galai.

Tālr. 21956, 24147.

Iepērkam mājlopus galai.

Tālr. 32279.

SIA «Ranko» par augstām cenām iepērk mājlopus.

Noformē subsidijas. Tālr. 42807, 46384, 44179, 9161121.

Pērk cūkgaļu, aitas un teļa gaļu.

Augstas cenas. Mob. tel. 9171235.

22. un 26. februārī pārdos brūnus jaunputnus (5-6 mēn.), brūnas deļējvīstas un gaiļus Anspokos 8.00, Aizkalnē 8.15, Ārdavā 8.35, Aglonā 8.55, Jaunaglonā 9.10, Aglonas st. 9.25, Baškos 9.35, Kastīrē 9.40, Kategradē 9.55, Gailišos 10.15, Riebiņos 10.30, Preiļos 10.45, Pieniņos 11.40, Smeltesos 11.55, L. Anspokos 12.05, Priekuļos 12.15, Rudzātos 12.30, Steķos 12.45, Turkos 12.55, Zundānos 13.05, Livānos 13.20, Rožupē 13.50, Vanagos 14.00, Sutros 14.25, Ančinos 14.40, Vārkavā 14.50, Vecvārkavā 15.05, Pilišķos 15.20. Tālr. 21270, 9186065.

Pērkam aitas, piena teļus dzīvsvārā (0,60-0,70 Ls/kg), jaunlopus, liellopus. Samaksa tūlītēja. Formējam subsidijas. Tālr. 78364, 9137055, 9128032.

Z/s «Vidsētas» iepērk bulļus 1,10—1,20 Ls/kg, teles 1—1,05 Ls/kg, govīs 0,90—1 Ls/kg. Samaksa tūlītēja. Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563019.

Gribēju tālajos laukos vēl iet,
Bet satumsa nakts...
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Marijai Trifanovai un viņas tuviniekiem sakarā ar VĪRA nāvi. Silajāņu pamatskolas kolektīvs:

Nesauciet,
nebrīdiniet,
neaižturiet,
Cilvēks caur neziņas miglu
Uz mūžību iet.
Izsakām līdzjūtību Marijai Trifanovai, VĪRU mūžībā aizvadot.
Preiļu rajona padome

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 22. februārī pulksten 10.00 administratīvās komitejas sēde. Pulksten 10.30 rajona pašvaldību vadītāju tikšanās ar satiksmes ministru Anatoliju Gorbunovu.
◆ 22. februārī NEDA programmas informatīvi izglītojošs pasākums sievietēm menopauzes vecumā un visām pārējām. Sākums pulksten 11.00.
◆ 23. februārī pulksten 11.00 piedalīšanās Daugavas fonda kopsapulcē.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 22. februārī pulksten 18.00 un 20.00 detektīvfīlma «Čarlīja enģēli».
◆ 23., 27. un 28. februārī pulksten 18.00 un 20.00 trilleris «Sestā diena».

Cienijamie dvīņi, triņi...

Strauji tuvojas II Vislatvijas dvīņu saiets, kurš notiks šī gada 26. maijā Bauskā. Šis būs pirmais saiets šajā simtgadē un pirmais arī šajā tūkstošgadē. Mīļi aicināts atsaukties, piedalīties. Priekšnesumus pieteikt līdz 1. maijam.

Programmā:

■ gājiens cauri pilsētai uz estrādi;
■ dvīņu, triņu koncerts;
■ titulu «Dvīņi — 2001» piešķiršanas ceremonija grupās no 0 līdz 10, no 11 līdz 20, no 21 līdz 40 un no 41 līdz 100 gadiem;
■ balle;
■ sponsoru dāvātie pārsteigumi.
Ceru, ka šoreiz mēs būsīm vairāk un viss būs krāšņāk!

Interesēties pa tālruni 34-25462 pēc 16.00.

Ar cieņu dvīņu centra vadītāja **Virģinija Giļžova**

Rajona sporta klubs «Cerība»

◆ 21. februārī slēpošanas sacensības 3.—12. klasēm Aglonā.
◆ 24. un 25. februārī Preiļu kausa izcīņa minifutbolā (1991. dzimšanas gads) Preiļu 1. pamatskolā.

Rajona skolu valde

◆ 23. februārī rajona skolu teātru un literāro uzvedumu skate Sutru kultūras namā.

Vārkavas tautas nams

◆ 23. februārī pulksten 20.00 atpūtas vakars pie galdiņiem. Spēle grupa «Vējš».

Aizkalnes tautas nams

◆ 23. februārī pulksten 22.00 «Jums spēlē Aija».

Galēnu kultūras nams

◆ 23. februārī pulksten 20.00 grupas «Los Amigos» koncerts. Pulksten 22.00 dejas kopā ar «Los Amigos».

Saunas tautas nams

◆ 23. februārī pulksten 20.00 koncerts «Imanta — Babīte atkal pietur Saunas tautas namā». Pulksten 22.30 balle, spēle Bonifācijs Lazdāns.

Sīļukalna kultūras nams

◆ 24. februārī pulksten 22.30 spēle Aigariņš un grupa «Vēja runa».

Informāciju sagatavoja **L.Rancāne**

Kļūst resni mašīnu dēļ

ASV ārsti jau sen pēti, kādēļ tik daudzi cilvēki, kuri nebūt nepārēdas un nenaškosjas ar picām vai trīskāršajiem hamburgeriem, kļūst arvien resnāki. Vismaz viens no pieciem amerikāņiem ir aptaukojies, turklāt tie nav daži lieki kilogrami, bet gan svars pārsniedz ideālo par 30%. Ārsti un zinātnieki pētījuši kaloriju patēriņu un nonākuši pie atziņas, ka lielākā daļa pieaugušo, arī daudzi resniši, patērē tikai par 100 kilokalorijām vairāk nekā pirms 20-30 gadiem, savas jaunības dienās, kad viņiem bija gandrīz ideāla figūra. Jaunākie pētījumi liecina, ka vainojams ne tikai ēdiens, bet arī vides izmaiņas. Izrādās, ka amerikāņi, kuri dzīvo lielo metropoļu modernajās piepilsētās, praktiski gandrīz nemaz vairs netaigā kājām. Mazkustība ir viens no galvenajiem aptaukošanās iemesliem. Parasti ģimenē ir divas trīs automašīnas, tāpat

katrs, kuram nepieciešams kaut kur nokļūt, kājām neies. Ja vēl pirms desmit gadiem skaitījās normāli «aizskriet līdz veikalam, kas atrodas aiz stūra», tad tagad pieņemts doties uz lielveikalu, kur var nopirkt visu uzreiz. Turklāt veikalu alejas un mazās bodītes aizvien biežāk aizstāj lielic supermārketi un veikalu kompleksus, līdz kuriem tā kā tā ir jābrauc ar mašīnu. Viss cilvēku dzīvesveids pakāpeniski mainās, samazinot kājāmgājēju iespējas izkustēties. Braukšana mašīnās ir arī aizsardzības veids no noziedzības. Vecāki neļauj bērniem vieniem doties pat uz ļoti tuvu esošu skolu, jo baidās no pedofiliem. Pastaigas šādos rajonos, kur pieņemts tikai braukt, bieži piesaista gan policijas, gan garāmbraucēju uzmanību, jo tiek pieļauts, ka cilvēks nokļuvis nelaimē, nevis cenšas tikt vaļā no liekajiem taukiem.